

Concernstaf

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

ROTTERDAM ACADEMY

STUDIEJAAR 2021-2022

Instituut

Naam voorzitter Examencommissie

Datum

Status

Rotterdam Academy

Yoke Wai Wong

14 november 2022

definitief

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
0.1	concept	14-10-2022
0.2	concept, feedback leden examencommissie verwerkt	19-10-2022
1.0	feedback verwerkt extern auditor, definitief vastgesteld	14-11-2022

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	5
2.	Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie	6
2.1.	Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen	6
2.2.	Samenstelling examencommissie	7
2.3.	Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst	8
2.4.	Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	8
2.5.	Trends en/of aandachtspunten	9
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	10
3.1.	Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	10
3.2.	Inrichting toets(borgings)commissie en afgestemde taak- en rolverdeling om kwaliteit van toetsen te borgen	10
3.3.	Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	12
3.4.	Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie	14
3.5.	Uitgebrachte adviezen en opvolging	15
3.6.	Trends en/of aandachtspunten	16
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten	18
4.1.	Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	18
4.2.	Onderbouwing oordeel per opleiding	20
4.3.	Externe validering	24
4.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging	25
4.5.	Trends en/of aandachtspunten	26
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen	28
5.1.	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	28
5.2.	Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	28
5.3.	Trends en/of aandachtspunten	29
6.	Vrijstellingenbeleid	30
6.1.	Aantal vrijstellingen	30
6.2.	Trends en/of aandachtspunten	31
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	32
7.1.	Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	32
7.2.	Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	32
7.3.	Trends en/of aandachtspunten	33
8.	Aanwijzing examinatoren	34
8.1.	Benoemingsprocedure en profielschetsen	34
8.2.	Benoeming 'externe' examinatoren	35
8.3.	Trends en/of aandachtspunten.	35

9.	Betrokkenheid bij accreditaties	36
9.1.	Aard van betrokkenheid	36
9.2.	Effecten van betrokkenheid	36
10.	Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	37
10.1.	Aard van betrokkenheid	37
10.2.	Effecten van betrokkenheid	37
11.	Beoordeling van programma's KiesOpMaat	38
11.1.	Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	38
11.2.	Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	38
12.	Proces examens en diplomering	39
12.1.	Proces examens en diplomering	39
12.2.	Aantal verstrekte getuigschriften	40
12.3.	Trends en/of aandachtspunten	40
13.	Fraude en preventie	42
13.1.	Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	42
13.2.	Praktijken op het gebied van fraude door studenten	42
13.3.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	43
13.4.	Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	43
13.5.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	43
13.6.	Trends en/of aandachtspunten	43
14.	Toetsgerelateerde klachten	45
14.1.	Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond	45
14.2.	Trends en/of aandachtspunten	46
15.	Hoorzittingen examencommissie	47
15.1.	Aantal hoorzittingen	47
15.2.	Trends en/of aandachtspunten	47
16.	Aantal beroepszaken CBE	48
16.1.	Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond	48
16.2.	Trends en/of aandachtspunten	48
17.	Overige aangelegenheden	49
18.	Bijlagen	50
18.1.	Noten bij de tekst	50
18.2.	Mandaten aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus	54
18.3.	Planning &Control-cyclus	57

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de examencommissie van de Rotterdam Academy (RAc). Onder Rotterdam Academy vielen in het studiejaar 2021-2022 zeventien Ad-opleidingen:

1. Accountancy vlt en dlt (ACC)
2. Arts & Crafts vlt (AAC)
3. Crossmediale communicatie vlt en dlt (CMC)
4. Engineering vlt en dlt (AEN)
5. Internet of Things vlt en dlt (IOT)
6. ICT Servicemanagement vlt en dlt (ICT)
7. Integraal Bouwmanagement dlt (AIB)
8. Logistiek management vlt (ALM)
9. Maintenance & Mechanics vlt en dlt (MAM)
10. Management vlt en dlt (MGT)
11. Management in de Zorg dlt (MIZ)
12. Ondernemen vlt en du (OND)
13. Pedagogisch Educatief Professional vlt en dlt (PEP)
14. Sales en Accountmanagement dlt (SAM)
15. Smart Technology vlt en dlt (STE)
16. Sociaal Financiële dienstverlening dlt (SFD)
17. Software Development vlt (SWD)

Ondanks de hoeveelheid en de diversiteit van de opleidingen kan er met tevredenheid teruggekeken worden naar de wijze waarop de leden van de examencommissie hun werkzaamheden hebben verricht. De examencommissie heeft zeer betrokken leden die goed zicht hebben op wat de wettelijke taken inhouden. “Het extern lid is van mening dat in deze examencommissie het besluitvormingsproces goed is geborgd en op integere wijze plaatsvindt. De kwaliteit van het borgingsproces, en daaruit volgend de kwaliteit van het diploma, is bij de examencommissie RAc in goede handen” (Van Brakel, 2022). Op basis van het jaarverslag kan gesteld worden dat de examencommissie goed in het vizier heeft wat goed loopt en waar de aandachtspunten liggen. Tevens laat het jaarverslag zien dat de examencommissie continue bezig is om de eigen processen te verbeteren en de kwaliteit ervan te verhogen. Bij de interne audits heeft AMC haar waardering uitgesproken over de wijze waarop de examencommissie en de gemandateerde toetsborgingscommissies de toetskwaliteit borgt.

Ook docenten en onderwijsmanagers weten de examencommissie goed te vinden en waarderen de adviezen die gegeven worden. De onderlinge communicatie en afstemming met docenten, onderwijsmanagers en leden van de toetscommissie zijn prima verlopen. Uiteraard zijn er discussies en verschillen in inzichten waar we in de regel samen goed uitkomen. Zonder wrijving is er ook geen glans. Uiteindelijk heeft iedereen hetzelfde doel: goed onderwijs en goede kwaliteit van toetsing ter waarborging van de waarde van het getuigschrift.

Namens de examencommissie een woord van dank aan alle medewerkers van de Rotterdam Academy, met een speciale vermelding voor de leden van de toetsborgingscommissies, voor het vertrouwen en de prettige samenwerking.

Yoke Wai Wong,
Voorzitter Examencommissie Rotterdam Academy

2. Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1. Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen

Voor het studiejaar 2021-2022 is de examencommissie aangesteld voor 2,8 fte (excl. ambtelijk secretaris), bestaande uit de voorzitter met 0,8 fte en 5 leden met 0,4 fte. De examencommissie heeft ten opzichte van vorig jaar 0,5 fte erbij gekregen wegens de groei van het aantal opleidingen binnen het instituut. De examencommissie wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris met 0,6 fte. Voor de werkzaamheden van het extern lid is 60 uur per jaar beschikbaar gesteld. Conform artikel 7.12a lid 3 sub WHW heeft de examencommissie een extern lid om met een kritische blik naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie te kijken.

In totaal heeft de examencommissie 40 keer vergaderd. De vergaderingen vonden wekelijks plaats op woensdagochtend. De meeste vergaderingen vonden online via Teams plaats. Elke laatste woensdag van de maand vond de examenraadsvergadering plaats waarin studenten geslaagd werden verklaard. In totaal waren er 13 examenraadsvergaderingen. In de vergaderingen kwamen onderwerpen aan bod zoals:

- student-gerelateerde zaken, zoals verzoeken vervroegd/extra kans, vrijstellingen, individuele examenprogramma's, fraude, klachten tentamenorganisatie;
- aanwijzing examinatoren;
- beleid en procedure examencommissie;
- toetskwaliteit opleidingen.

De onderstaande beschreven vergaderstructuur werd door de leden als zeer prettig ervaren. De wekelijkse bijeenkomsten zorgden voor consistentie in de totstandkoming van de besluitvorming, afstemming werkprocedure van de examencommissie en saamhorigheid.

Via Osiris Zaak ontvingen de leden de zaken van hun eigen opleidingen. Zij bereidden zich op de vergadering voor door de zaken die op de agenda stonden te onderzoeken. De voorzitter bekeek iedere zaak ten behoeve van het 'vier-ogen principe'. De zaken werden besproken en in gezamenlijkheid kwamen de besluiten tot stand. Deze werden vastgelegd in de notulen en verwerkt in een actielijst. De schriftelijke vastlegging ervan is gearhiveerd in Sharepoint. De leden schreven de voorgenomen besluiten en vervolgens maakte de voorzitter de besluiten definitief. Studenten werden in de gelegenheid gesteld gehoord te worden na het voorgenomen besluit. Deze hoorzittingen werden door twee leden online via Teams uitgevoerd. Van de hoorzittingen werd proces-verbaal opgemaakt en deze werden besproken in de vergadering om tot een definitief besluit te komen.

Omtrent de werkwijze van de examencommissie zegt het externe lid het volgende¹:

“Bij RAc wordt wekelijks op een professionele wijze vergaderd waarbij leden de diverse taken van de examencommissie uitvoeren voor de aan hen toegewezen opleidingen, en waarbij deze in de vergadering nog worden besproken. Het extern lid is van mening dat in deze examencommissie het besluitvormingsproces goed is geborgd en op integere wijze plaatsvindt. De kwaliteit van het borgingsproces, en daaruit volgend de kwaliteit van het diploma, is bij de examencommissie RAc in goede handen.”

2.2. Samenstelling examencommissie

Voor de benoeming van de kandidaat mevr. C.J. Seijbel, heeft de examencommissie conform de voorgeschreven procedure² de directeur verzocht haar als kandidaat voor te dragen bij het CvB. Zij is met ingang van september 2021 benoemd als lid van de examencommissie RAc. Voor de herbenoeming van de zittende leden (incl. extern lid) heeft er een evaluatie van de leden plaatsgevonden middels een evaluatieformulier³. De criteria die opgenomen waren in het evaluatieformulier zijn gebaseerd op de profielschetsen van een examencommissielid en voorzitter zoals beschreven in de procedure benoeming leden examencommissie³. Tevens heeft er een evaluatiegesprek plaatsgevonden met de directeur. Vervolgens is er een verslag⁴ opgesteld richting de directeur met het verzoek om de leden voor dit verslagjaar voor te dragen aan het College van Bestuur. De (her)benoeming van de leden is voor één jaar en de onderstaande tabel geeft de samenstelling van de examencommissie en de datum van toetreding weer. De voorzitter en vicevoorzitter zijn tekenbevoegd en dit is vastgelegd middels een handtekeningenkaart.

Samenstelling	Functie	Aanstelling	Datum van toetreding
Mevr. Y.W. Wong	Voorzitter	0,8 fte	01-09-2018
Dhr. J.R.C. Kerstens	Vicevoorzitter en lid CMC, MGT, MIZ, SAM	0,4 fte	01-09-2018
Dhr. J.P. van de Werken	Lid AAC, ACC, OND	0,4 fte	01-09-2018
Dhr. R.E. Visser	Lid ICT, IOT, SMT	0,4 fte	01-09-2018
Mevr. J.M.A. Janssen	Lid ALM, PEP, SFD	0,4 fte	01-09-2019
Mevr. C.J. Seijbel	Lid AEN, MAM, AIB, STE	0,4 fte	01-09-2021
Dhr. K. van Brakel	Extern lid	60 uren	07-01-2019
Mevr. C.L. Avermaete-Mok	Ambtelijk secretaris	0,6 fte	01-09-2020

Bijdrage extern lid

Conform artikel 7.12a lid 3 sub b WHW heeft de examencommissie een extern lid. Binnen de Hogeschool Rotterdam wordt verwacht dat het extern lid met een kritische blik kijkt naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie. Het extern lid, afkomstig uit het bedrijfsleven, heeft jarenlang de CFO-functie in een internationaal opererende organisatie vervuld, en is nu interim CEO/CFO en bedrijfsadviseur. Daarnaast is het extern lid sinds 2007 betrokken geweest bij de Hogeschool Rotterdam als docent Finance in diverse masterprogramma's van RBS, en is het extern lid sinds 2006 kerndocent Finance bij de Haagse Hogeschool in haar Master of Business Administration en Master of Financial Management and Control programma's. Het externe lid maakte in studiejaar 2020/2021 deel uit van drie te onderscheiden examencommissies: Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS), meer specifiek bij de kamers Commerce (COM) en Finance / Management (FinMan), de Rotterdam Business School (RBS) en de Rotterdam Academy (RAc).

Het doel en voordeel van deelname in meerdere (kamers van) examencommissies is onder andere een verdere vergelijking van werkwijzen, om tot "best practices" te kunnen komen op het gebied van procedures en beleid, alsook van elkaar te kunnen leren. Binnen RAc is voor het extern lid 60 uur PTD beschikbaar gesteld voor het vervullen van de diverse examencommissiewerkzaamheden. Het extern lid wordt volwaardig beleidsmatig en inhoudelijk betrokken bij de examencommissie RAc. Daarnaast is het extern lid bij RAc betrokken bij eindniveauborging van de opleidingen Ad Accountancy en Ad Ondernemen. De examencommissie heeft de inbreng van het extern lid als waardevol en nuttig ervaren¹.

2.3. Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst

Aan het begin van het verslagjaar werden de overleggen met de directeur van de RAc vastgelegd. Het overleg is tussen de voorzitter en de directeur en heeft in totaal zeven keer plaatsgevonden. Indien er prangende zaken waren, was de directeur beschikbaar. Deze flexibiliteit werd door de voorzitter als prettig ervaren. Diverse zaken zoals deskundigheidsbevordering van docenten, borgen – zorgen, externe validering zijn besproken en worden uitvoerig behandeld in de volgende hoofdstukken. De onderwerpen en de acties wordt door de voorzitter bijgehouden.

In het nieuwe studiejaar starten de Ad-opleidingen Engineering, Integraal Bouwmanagement en Logistiek management van de Hogeschool Rotterdam in de Dordrecht Academy. De opleidingen die in Dordrecht Academy worden aangeboden, zijn opleidingen van Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland en Christelijke Hogeschool Ede (CHE), maar dan afgestemd op de Drechtsteden. Er is o.a. met elkaar afgesproken dat elk van de drie deelnemende hogescholen ten volle verantwoordelijk is voor de inhoud van de eigen opleiding(en) en de kwaliteit daarvan.⁵

In overleg met de directie van de Dordrecht Academy is afgesproken dat deze drie opleidingen worden ondergebracht bij de examencommissie RAc. Daaruit voortvloeiend zal de examencommissie RAc in 2022-2023 uitgebreid worden met een extra lid voor 0,2 fte met een uitbreiding mogelijkheid naar 0,4 fte in 2023-2024. De vacature is conform de HR-procedure intern uitgezet bij de HR-opleidingen van de Dordrecht Academy. De examencommissie RAc heeft echter nog geen geschikte kandidaat gevonden om de vacature op te vullen. In de tweede helft van het nieuwe studiejaar zal de examencommissie opnieuw een vacature uit zetten voor 2023-2024. Nu zijn deze opleidingen verdeeld over twee leden.

Met de onderwijsmanagers zijn er gesprekken gevoerd om de toetsborgingscommissies waar de opleidingen onder vallen te bemannen. Dit betekent een uitbreiding bij de toetsborgingscommissies B (Logistiek Management) en C (Engineering en Integraal Bouwmanagement). Deze vacatures zijn tot op heden nog niet ingevuld.

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

De examencommissie heeft zoals andere jaren onafhankelijk kunnen functioneren, waarbij adviezen gevraagd en ongevraagd gegeven konden worden. De adviezen van de examencommissie worden zowel door de docenten als het management op prijs gesteld. De ervaring van de examencommissie is dat de gegeven adviezen, mits goed onderbouwd, veelal worden overgenomen. Er zijn enkele situaties geweest waarbij de examencommissie vond dat de aanlooptijd om de adviezen op te volgen betrekkelijk lang was. Ook zijn er kwesties geweest die tot discussies hebben geleid, desondanks zijn de persoonlijke verhoudingen goed gebleven.

2.5. Trends en/of aandachtspunten

In studiejaar 2022-2023 is er een nieuwe RAc-opleiding Data Analytics gestart. In 2023-2024 komt de opleiding Social Work erbij. Er zijn twee opleidingen in de maak, Event & Experience management en Cyber Security. De verwachting is dat deze opleidingen bij goedkeuring van de NVAO gaan starten in het studiejaar 2023-2024. De teller van de hoeveelheid te borgen opleidingen van de RAc staat dan op 21 opleidingen. Daarnaast zijn er dit studiejaar drie opleidingen bijgekomen van de Dordrecht Academy. In totaal heeft de examencommissie in 2023-2024 24 opleidingen te borgen. Aankomend studiejaar moet goed gekeken worden hoe de examencommissie vorm gegeven moet worden met welke facilitering om de kwaliteit van de borgingsactiviteiten te handhaven.

Het externe lid heeft in zijn bijdrage het volgende opgemerkt over de bemensing van de examencommissie¹:

“Binnen de examencommissie RAc is sprake van een relatief jong en ambitieus team wat zich binnen een prettige en veilige werkomgeving steeds verder kan professionaliseren. Het team raakt steeds beter op elkaar ingespeeld, waarbij zowel individuele- als teamgroei duidelijk wordt. De bemensing en werkdruk van het team vraagt nog wel aandacht, zeker als het aantal opleidingen zoals het zich nu laat aanzien de komende tijd uitgebreid wordt naar 24.”

Naast de facilitering van de examencommissie is de bemensing van de toetsborgingscommissies een punt van aandacht. De toetsborgingscommissie C heeft met de hoeveelheid te borgen opleidingen een uitdagende borgingstaak. Om het werkbaar te houden zal het wenselijk te zijn om een toetsborgingscommissie te hebben voor de IT-opleidingen en een commissie voor de technische opleidingen. In hoeverre dit haalbaar is zal nader onderzocht moeten worden.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

Volgens de WHW en de OER is de examencommissie verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de tentamens en examens. De daaraan verbonden borgtaken heeft de examencommissie gemandateerd aan drie toetsborgingscommissies. Aan het mandaat⁶ van de examencommissie is een opdrachtomschrijving⁷ toegevoegd. Er staat concreet beschreven wat er van de toetsborgingscommissies wordt verwacht. De borgingsactiviteiten worden aan het begin van het studiejaar vastgesteld middels een jaarplan.

De examencommissie heeft in samenwerking met de voorzitters van de toetsborgingscommissies ervoor gezorgd dat de toetsen op eenduidige wijze zijn gereviewd. Hierbij werden evaluatieformulieren⁸ gebruikt die door de examencommissie zijn goedgekeurd. Deze evaluatieformulieren zijn conform de kwaliteitseisen validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid (transparantie) en bruikbaarheid (doelmatigheid) zoals beschreven in het RAc-toetsbeleid.⁹ De examencommissie wordt door de toetsborgingscommissies per kwartaal op de hoogte gehouden van de toetskwaliteit middels een kwartaalrapportage¹¹ en borgingsoverleg. De inrichting van de toetsborgingscommissie wordt in paragraaf 3.2 uitgebreid toegelicht.

Daarnaast heeft de voorzitter van de examencommissie periodiek overleg met de voorzitters van de toetsborgingscommissies. Deze overleggen werden gebruikt om de borgingswerkzaamheden goed met elkaar af te stemmen, te monitoren en waar nodig bij te sturen. De onderwerpen die aan bod zijn gekomen zijn beschreven in paragraaf 3.3.

Het afgelopen verslagjaar heeft de examencommissie net als de jaren ervoor gezorgd dat de leden van de examencommissie en toetsborgingscommissies actueel blijven op het gebied van toetsing. Op basis van de behoeften van de leden en de veranderingen op het gebied van toetsing heeft de voorzitter van de examencommissie in samenwerking met een onderwijsdeskundige wederom een trainingsprogramma¹¹ aangeboden. In hoofdstuk 7: 'Gevolgd deskundigheidsbevordering' wordt uitgebreid ingegaan op de inhoud van het trainingsprogramma en de opbrengst van het deskundigheidsbevorderingstraject.

3.2. Inrichting toets(borgings)commissie en afgestemde taak- en rolverdeling om kwaliteit van toetsen te borgen

De examencommissie heeft gekozen om de borg- en zorgtaken van de toetscommissie¹² te scheiden binnen het instituut. Er zijn afspraken met het opleidingsmanagement gemaakt dat de toetsborgingscommissies, die onder het mandaat van de examencommissie vallen, zich louter bezig houden met de borgtaken. De opleidingen zijn verantwoordelijk voor de zorgtaken. De uitvoering van de zorgtaken zijn belegd bij de docenten zelf. Bij enkele opleidingen worden de docenten ondersteund in de vorm van een onderwijsdeskundige, previewcommissie of toetsexpertteam.

De toetsborgingscommissie A bestond uit vijf leden waarvan twee leden, waaronder de voorzitter, tevens lid waren van de examencommissie. Ook de toetsborgingscommissie B bestond uit vijf leden. De toetsborgingscommissie C bestond uit vijf leden. Er was een vacature open, helaas werd deze niet meer opgevuld aangezien er geen animo was vanuit de opleidingen.

De 17 Ad-opleidingen werden als volgt over de toetsborgingscommissies verdeeld:

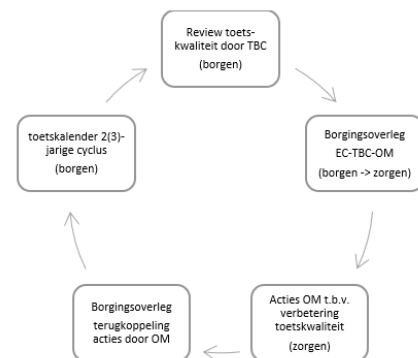
Toetsborgingscommissie A		Toetsborgingscommissie B		Toetsborgingscommissie C	
MGT	Management	OND	Ondernemen	AEN	Engineering
CMC	Crossmediale communicatie	ACC	Accountancy	MAM	Maintenance & Mechanics
MIZ	Management in de zorg	ALM	Logistiek management	AIB	Integraal Bouwmanagement
PEP	Pedagogisch Educatief Professional	AAC	Arts & Crafts	ICT	ICT service management
SFD	Sociaal Financiële dienstverlening	SAM	Sales & Accountmanagement	IOT	Internet of Things.
				STE	Smart Technology
				SWD	Software Development

Tabel 3.1 Verdeling toetsborgingscommissies

De voorzitters van de toetsborgingscommissies hebben een jaarplan (werkwijze en toetskalender) opgesteld conform het mandaat en de opdrachtomschrijving van de examencommissie. Bij goedkeuring door de examencommissie werden de borgingswerkzaamheden uitgevoerd. De toetsen van de leden zelf werden te allen tijde door andere leden gereviewd. De bevindingen van de toetsreviews werden direct teruggekoppeld aan de toetsconstructeur/cursushouder door het ingevulde evaluatieformulier te delen. Vervolgens vond er een feedbackgesprek plaats waarbij de gemaakte afspraken werden vastgelegd in het evaluatieformulier.

De toetskalender is zodanig ingericht dat de toetsen die worden gereviewd altijd reeds zijn afgenomen en het moment van review altijd twee periodes voorafgaand is aan het moment dat deze toetsen weer worden aangeboden. Op deze wijze hebben de toetsborgingscommissies de tijd om de bevindingen met de toetsconstructeur/cursusbeheerder te delen en een kwartaalrapportage op te stellen bestemd voor de examencommissie en het opleidingsmanagement.

De inhoud van de kwartaalrapportage - de bevindingen van de toetskwaliteit van de gereviewde toetsen - wordt besproken in een borgingsoverleg met de examencommissie en het opleidingsmanagement. Het borgingsoverleg met het opleidingsmanagement vindt per kwartaal plaats. De examencommissie bewaakt het proces en geeft sturing aan het gesprek. Naast de bevindingen van de toetsborgingscommissies kwamen onderwerpen aan bod zoals aanwijzing examinatoren en richtlijnen examencommissies. Van het overleg worden notulen en een actielijst opgesteld en gedeeld met het opleidingsmanagement. Vervolgens monitort de examencommissie in hoeverre de gemaakte afspraken om de toetsen te verbeteren door het opleidingsmanagement zijn uitgevoerd, zie afbeelding 3.1 ter illustratie.

Afbeelding 3.1 Borgingsprocedure toetsborgingscommissie

De werkwijze van de toetsborgingscommissies werden zowel door de leden van de toetsborgingscommissies als het opleidingsmanagement positief ontvangen. De toetskwaliteit per opleiding is inzichtelijk voor de stakeholders binnen het instituut. Er is ruimte om constructieve gesprekken met elkaar te voeren over de verbetering van de toetskwaliteit. Gezien de planning van de toetsreviews heeft het opleidingsmanagement de tijd om te zorgen dat de ontvangen feedback ook is verwerkt door de toetsconstructeur. Wel moet erbij vermeld worden dat het een tijdrovend proces is waarbij het tijdig uitvoeren van de planning en afspraken een belangrijke rol speelt in het geheel.

3.3. Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

De examencommissie heeft middels planning & control (zie bijlage 18.3 P&C-cyclus) er op toegezien of de geplande activiteiten van de toetsborgingscommissies correct en geheel zijn uitgevoerd. De verrichte activiteiten van de toetsborgingscommissies en de onderlinge afspraken staan hieronder beschreven.

Verrichte toetsreviews door toetsborgingscommissies

De geplande borgingsactiviteiten en de werkwijze van de toetsborgingscommissies worden vastgelegd in het jaarplan¹³ inclusief de toetskalender. Conform de toetskalender werden de toetsen incl. studiehandleiding door de toetscommissieleden opgevraagd en gereviewd. Hiervan werd alleen afgeweken indien dit noodzakelijk was, bijvoorbeeld op verzoek van de examencommissie bij klachten over een toets. De reviews hebben plaatsgevonden middels een evaluatieformulier zoals vastgesteld door de examencommissie in afstemming met de voorzitters van de toetscommissies.

Voor het verslagjaar stonden in totaal 245 toetsen op de planning van de toetsborgingscommissies om gereviewd te worden. Het aantal te reviewen toetsen per borgingscommissie is bepaald op basis van het aantal toetscommissieleden, de tijd die het vergt om een toets te beoordelen en de twee-jaren cyclus die wordt gehanteerd bij het reviewen van het examenprogramma. In totaal zijn er 190 toetsen gereviewd. De bevindingen van de gereviewde toetsen worden per kwartaal vastgelegd in een door de examencommissie voorgeschreven format.¹⁴ De door de toetsborgingscommissies ingevulde kwartaalrapportages vormden het uitgangspunt van het borgingsoverleg met het opleidingsmanagement. In totaal hebben er vier borgingsoverleggen plaatsgevonden met de betreffende toetsborgingscommissie en het opleidingsmanagement. Tevens hebben de toetsborgingscommissies hun bevindingen en gerealiseerde activiteiten vastgelegd in hun jaarverslag aan het einde van het studiejaar.

Toetscommissie A

Op de toetskalender stonden 75 toetsen om te worden gereviewd waarvan 72 daadwerkelijk zijn gereviewd.¹⁵ Eén toets bleek een deeltijdvariant van een toets die al op de toetskalender stond. Twee toetsen bleken al in het jaar daarvoor gereviewd te zijn.

Tevens stonden vijf toetsprogramma's op de kalender om gereviewd te worden. De bedoeling was om de toetsprogramma's te reviewen aan de hand van een nieuw te ontwikkelen evaluatieformulier. De ontwikkeling heeft langer op zich laten wachten. Uiteindelijk is het toetsprogramma van één opleiding gereviewd.

Toetscommissie B

Op de toetskalender stonden 85 toetsen gepland waarvan er 56 zijn gereviewd.¹⁶ De belangrijkste oorzaak was tijdgebrek. Schijnbaar hebben de leden niet de afgesproken uren in hun PTD ontvangen. De examencommissie was verrast om in het jaarverslag van de toetsborgingscommissie te vernemen dat de leden niet de uren hebben ontvangen conform de afspraak met de directie. In het vervolg zal de examencommissie tegen het einde van het studiejaar hier een mail aan wijden richting de onderwijsmanagers en de manager bedrijfsvoering, zodat de uren correct in het PTD wordt opgenomen. Andere genoemde oorzaken waren het niet aanleveren van de materialen door de cursushouder (in beperkte mate) en reviews die nog niet afgerond konden wegens feedbackgesprekken die nog gevoerd moesten worden. Veelal hebben de gesprekken (nog) niet plaatsgevonden in verband met de bereikbaarheid van de cursushouders waarvan enkele een zeer kleine aanstelling hebben. Verder werd er op verzoek van een tweetal opleidingen, wegens curriculumwijzigingen, andere toetsen op de kalender gezet die in een daaropvolgende periode werden gereviewd. Hierdoor kwamen de leden in tijdsnood om de geplande toetsen van de betreffende periode te reviewen. Daarnaast werd in overleg met de

examencommissie besloten om de reviews van twee toetsprogramma's te verplaatsen naar het aankomend studiejaar. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van een geschikt evaluatieformulier voor het toetsprogramma.

Toetscommissie C

Van de 85 geplande toetsen werden er 62 gereviewd.¹⁷ Wegens uitbreiding van twee nieuwe opleidingen en de twee-jaren borgingscyclus was er behoefte aan een nieuw lid. Deze vacature werd echter niet ingevuld. Eén van de redenen was dat men plannen had om een toetsexpertteam op te zetten voor het IT- en Technisch domein. Ze hebben hiervoor docenten nodig om het toetsexpertteam te bemannen. Het toetsexpertteam kwam echter niet van de grond. Een andere reden is dat er geen interesse was vanuit de docententeams.

De leden hadden niet voldoende tijd om alle geplande reviews uit te voeren. Daarnaast werd in overleg met de examencommissie en het opleidingsmanagement een deel van de geplande reviews van twee opleidingen niet uitgevoerd conform planning. Deze opleidingen hebben, op verzoek van de examencommissie, afgelopen verslagjaar aandacht besteed aan o.a. het herschrijven van de cursushandleidingen op basis van eerdere aanbevelingen van de toetsborgingscommissie. De reviews van deze toetsen (controle achteraf) gaf de toetsborgingscommissie meer inzicht in de toetskwaliteit op basis van doorgevoerde verbeteringen.

De bevindingen van de gereviewde toetsen werden per kwartaal verwerkt in een kwartaalrapportage en besproken met het opleidingsmanagement (onderwijsmanager en opleidingscoördinator die tevens lid zijn van de curriculumcommissie). Er hebben in totaal vier borgingsoverleggen met het opleidingsmanagement plaatsgevonden, zie bijlage 18.3 P&C-cyclus.

P&C-cyclus toetsborgingscommissie - examencommissie

In het verslagjaar heeft de voorzitter van de examencommissie in totaal vier formele overleggen gehad met de voorzitters van de toetsborgingscommissies. Naast de formele overleggen vonden ook individuele overleggen plaats ingegeven door de behoefte van de toetsborgingscommissies. In de formele overleggen werden afspraken gemaakt ter bevordering van de borgingsactiviteiten van de toetsborgingscommissies.¹⁸ Onderwerpen die o.a. ter sprake kwamen:

- Aanpassing evaluatieformulieren door de kwaliteitseisen validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en bruikbaarheid beter te structureren waarbij aansluiting is gezocht bij de literatuur hierover. Daarnaast zijn binnen de kwaliteitseisen bepaalde onderdelen als cruciaal aangegeven ter onderscheid van minder belangrijke onderdelen.
- Het evaluatieformulier assessment is opgesteld met de input van de leden van de toetsborgingscommissies en examencommissie en de onderwijsadviseurs. Het formulier is vastgesteld en zal in het nieuwe studiejaar in gebruik worden genomen. Tevens hebben de voorzitter van toetsborgingscommissie A en de voorzitter van de examencommissie de handreiking assessment tegen gelezen.
- Het evaluatieformulier toetsprogramma is opgesteld door enkele leden van de examencommissie en een onderwijsadviseur. Het formulier is voorgelegd aan de voorzitters van de toetsborgingscommissie. Tevens is er bij een opleiding een pilot gedraaid om de werkbaarheid van het formulier te testen. Vervolgens is het formulier vastgesteld en wordt het aankomend studiejaar in gebruik genomen.
- Samenstelling en facilitering van toetsborgingscommissie C in verband met het vertrek van de voorzitter, een openstaande vacature vanaf het begin van dit verslagjaar en een nieuwe vacature wegens de start van een nieuwe opleiding van de RAc (Data Analytics) en twee nieuwe opleidingen van de Dordrecht Academy (Engineering en Integraal Bouwmanagement). Deze kwestie is besproken binnen de examencommissie en met het opleidingsmanagement. De aangereikte

oplossing is niet nog niet optimaal. Het voorzitterschap wordt (tijdelijk) overgenomen door een lid van de examencommissie vanuit een ander domein. Een 'linking pin' is zeer prettig. De openstaande vacature wordt niet opgevangen door een andere docent. De benodigde uren worden verdeeld over de zittende leden. Vanuit de Dordrecht Academy wordt de tweede vacature nog niet ingevuld. De twee-jaren cyclus bij het IT- en Technisch domein is niet haalbaar, derhalve is er afgesproken om alle toetsen binnen een cyclus van drie jaar gereviewd te krijgen.

- De inhoud van de trainingsbijeenkomsten is geëvalueerd met de voorzitters van de toetscommissies. De trainingsbijeenkomsten hebben geleid tot:
  - o meer bewustwording van de taken van de commissies binnen de RAc;
  - o meer bewustwording van de regels en aanwijzingen voor examinatoren;
  - o meer bewustwording van de verschillende gehanteerde begrippen omtrent (eind)kwalificaties;
  - o input voor het evaluatieformulier assessment (kalibratie);
  - o tips bij het voeren van een constructief feedbackgesprek;
  - o inzicht in het nieuwe strategisch beleidsplan van de RAc;
  - o opstellen van richtlijnen inzake voorwaardelijke eisen (in ontwikkeling tbcie).

3.4. Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie

Op basis van de overleggen met de voorzitters, het jaarplan, de kwartaalrapportages, de borgingsoverleggen en het jaarverslag wordt een oordeel gevormd over de uitgevoerde werkzaamheden van de toetscommissie. Over het geheel genomen is de examencommissie tevreden over de uitgevoerde werkzaamheden van de toetsborgingscommissies. De uitgevoerde reviews gaven een duidelijk indruk van de kwaliteit van toetsen binnen de opleidingen.

Toetsborgingscommissies A en B hebben conform de toetskalender en de afgesproken werkwijze haar werkzaamheden uitgevoerd. De toetsborgingscommissies zijn erg te spreken over de feedbackgesprekken die gevoerd zijn n.a.v. de reviews. In alle gevallen zijn deze gesprekken als positief ervaren, zowel door de toetsborgingscommissies als door de toetsconstructeurs.

Het aantal geplande reviews heeft toetsborgingscommissie B niet weten te realiseren aangezien de afgesproken uren niet correct zijn verwerkt in de PTD van de leden. De examencommissie had deze kwestie eerder willen vernemen, zodat er gepaste acties ondernomen kon worden.

Toetsborgingscommissie C heeft vanwege onderbezetting haar werkwijze en het aantal te reviewen toetsen aangepast. Het was niet haalbaar om alle toetsen te reviewen en het vier-ogen principe te hanteren bij de review van iedere toets. Daarom werd het vier-ogen principe naar eigen professioneel inzicht ingezet. De examencommissie heeft wel benadrukt dat het hanteren van het vier-ogen principe belangrijk is. Verder heeft deze commissie voor het eerst structureel feedbackgesprekken ingepland met de toetsconstructeurs. Hierbij is gebleken dat het voeren van een constructief gesprek belangrijk is om kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen. De examencommissie gaat in samenwerking met de onderwijsmanagers onderzoeken hoe de leden hierin gefaciliteerd kunnen worden.

De samenwerking tussen de toetsborgingscommissies en examencommissie is over het algemeen soepel verlopen. De overleggen met de voorzitters van de toetscommissies droegen bij aan het verbeteren van de werkprocessen van de toetsborgingscommissies en het vergroten van de uniformiteit. De examencommissie zal het appreciëren wanneer eventuele veranderingen, behoeftes en onduidelijkheden eerder worden aangekaart door de toetsborgingscommissies B en C. In enkele gevallen worden de te ondernemen acties laat ingezet aangezien het pas ter sprake komt in de formele overleggen of zelfs in het jaarverslag.

Afgelopen verslagjaar heeft bij twee opleidingen (IOT en IBM) de interne audit plaatsgevonden. De interne audits werden uitgevoerd door het team Audit, Monitoring en Control (AMC) van de Hogeschool Rotterdam. AMC is zeer te spreken over het borgingmechanisme van de examencommissie en de toetscommissie. Hieronder volgt een aantal citaten van AMC ter illustratie.

“De examen- en toetscommissie voeren hun borgingstaken ten aanzien van toetsing grondig uit.”¹⁹

“De TC hanteert een ambitieuze cyclus van twee jaar waarin alle toetsen van het curriculum worden geanalyseerd. De werkzaamheden van de TC worden bemoeilijkt doordat het opvragen van de vereiste documenten bij de betreffende docent met regelmaat een tijdrovend en moeizaam proces is. De bevindingen worden teruggekoppeld aan de examencommissie en de toetsverantwoordelijke. Ook in het gesprek wisten de leden van de EC en TC goed aan te geven welke aandachtspunten er zijn met betrekking tot toetsing.”²⁰

3.5. Uitgebrachte adviezen en opvolging

In het geheel genomen zijn de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van de gereviewde toetsen in voldoende mate op orde. Bij enkele opleidingen kan de toetskwaliteit naar een hoger niveau getild worden door de aanbevolen verbeteringen van de toetsborgingscommissies mee te nemen in de toetscyclus. In de kwartaalrapportages worden alle gereviewde toetsen opgenomen en besproken met het opleidingsmanagement.²¹ In totaal heeft de examencommissie vier borgingsoverleggen gehad met de toetsborgingscommissie en het opleidingsmanagement. De bevindingen en aanbevelingen verschillen per opleiding. Hieronder worden de belangrijkste adviezen van dit verslagjaar ten behoeve van de verbetering van de toetskwaliteit beschreven en de opvolging ervan door de opleidingen. Sommige adviezen zijn van vorig verslagjaar en worden wederom onder de aandacht gebracht aangezien de te ondernemen acties door de opleidingen nog niet zijn afgerond.

Toetsmatrijs – studiehandleiding (2020-2021)

De meeste opleidingen hanteren een standaard format studiehandleiding waarbij de toetsmatrijs een standaard onderdeel is van de studiehandleiding. Bij de opleidingen van het sociaal domein heeft de toetsborgingscommissie verbeteringen hierin kunnen constateren. Bij enkele opleidingen van het IT-en Technisch domein is het nog steeds een punt van aandacht. Er is toegezegd een opleidingsformat studiehandleiding te hanteren. De toetsborgingscommissie heeft echter geconstateerd dat de opleidingsformat studiehandleiding incl. toetsmatrijs nog niet door alle docenten is omarmd. De betreffende docententeams worden ondersteund door een onderwijsdeskundige en hebben een workshop over toetsmatrijs (constructive alignment) gehad. Ook zijn er docenten, waaronder met kleine dienstbetrekkingen, gestart met het (deeltijd) opleidingstraject BKE. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ook docenten met een BKE-certificering meer opgeleid moeten worden op het gebied van nieuwe manieren van toetsing (assessment en programmatisch toetsen) en kwaliteitsbesef. In dit studiejaar zullen meerdere trainingen aangeboden worden aan de betreffende docententeams om de toetsdeskundigheid en kwaliteitsbesef (PDCA) te vergroten. De docenten van de opleidingen met programmatisch toetsen zijn gestart met een trainingstraject ‘Programmatisch toetsen’, aangeboden door Vernieuwonderwijs. Vernieuwonderwijs helpt opleidingen te komen tot krachtig onderwijs en biedt diensten aan op het gebied van didactiek, curriculumontwerp en toetsing.²²

PDCA-cyclus (2021-2022)

De professionalisering van de voorzitters curriculumcommissie (cuco) incl. taakomschrijving is in gang gezet. De curriculumcommissie voert in opdracht van de onderwijsmanager regie op het ontwerp en de inrichting van het curriculum en het bijhorende toetsprogramma en de vertaling daarvan naar onderwijseenheden.²³ Bij de uitvoering van de taken staat PDCA centraal. Zij evalueren periodiek het curriculum op grond van evaluatieresultaten gebaseerd o.a. op docentevaluaties en evaluaties van de toetsborgingscommissies en examencommissie. De examencommissie vindt de professionalisering van de curriculumcommissie een goede ontwikkeling. Inmiddels hebben de voorzitters van de cuco twee trainingen gehad. Het is aan te bevelen om alle leden van de cuco te trainen.

De examencommissie en de toetsborgingscommissies hebben het opleidingsmanagement dringend geadviseerd de inzet van de 2^e lezer (stap 3 van de toetscyclus) en stap 7 van de toetscyclus (toets evalueren en verbeteren) goed te verankeren in het docentteam. Er zijn opleidingen die er bewust mee bezig zijn en inzichtelijk weten te maken. Bij enkele opleidingen is het nodig om het kwaliteitsbesef (PDCA) te vergroten. Het opleidingsmanagement is zich hiervan bewust en maakt kleine stappen in de goede richting. De examencommissie heeft goede hoop dat de ondernomen acties zichtbaar worden bij het reviewen van de toetsen.

RAC keuzecursus (2020-2021)

Het aandachtspunt is dat het toetsmateriaal in onvoldoende mate aanwezig is zoals een toetsmatrijs en een beoordelingsformulier. Er is met het management afgesproken dat alle keuzecursussen worden voorzien van een studiehandleiding met de benodigde informatie. Hiervoor kan de handreiking studiehandleiding²⁴ gebruikt worden. In de reviews van dit studiejaar is er vooruitgang geconstateerd. Een punt van aandacht is de inhoud van de studiehandleiding, enkele onderdelen ontbraken in de studiehandleidingen. De examencommissie heeft de onderwijsmanagers dringend geadviseerd om duidelijk uit te spreken wat er van de cursushouders van de keuzecursussen verwacht wordt inzake de studiehandleiding. Hierbij kan een format van een opleiding of de handreiking studiehandleiding gebruikt worden.

ACO - Aanleveren Cursusomschrijving Osiris (2021-2022)

De toetsborgingscommissies hebben tijdens hun borgingsactiviteiten opgemerkt dat de toetsbare leerdoelen (leeruitkomsten) in de SHL niet altijd geheel in lijn zijn met de vastgestelde cursusomschrijving in Osiris. Dit onderwerp heeft de aandacht gehad tijdens een MT-vergadering. Er zijn echter nog geen éénduidige afspraken gemaakt over de te hanteren richtlijnen en procedure. De examencommissie heeft wederom verzocht hierover duidelijkheid te verschaffen.

3.6. Trends en/of aandachtspunten

De opgenomen aandachtspunten uit het vorige verslagjaar zijn door de examencommissie opgepakt en beschreven in voorgaande paragrafen:

- Deskundigheidsbevordering van de toetsborgingscommissies;
- Actualiseren van de evaluatieformulieren;
- Vaststellen van het evaluatieformulier assessment;
- Vaststellen van het evaluatieformulier toetsprogramma;
- Evalueren haalbaarheid borgingscyclus van twee jaar bij toetsborgingscommissie C;
- Tegenlezen handreiking assessment.

Verder wil de examencommissie samen met de toetsborgingscommissies zich gaan richten op een aantal onderwerpen:

- **Deskundigheidsbevordering leden toetsborgingscommissies**

In het nieuwe studiejaar worden weer nieuwe trainingsbijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met een onderwijsadviseur van RAc. Onderwerpen die aan bod komen zijn borging assessment en toetsprogramma met de nieuwe evaluatieformulieren, borging programmatisch toetsen met het nieuwe formulier dat momenteel in ontwikkeling is en holistisch beoordelen.

- **Registerlijst ten behoeve van de PDCA**

In afstemming met het opleidingsmanagement worden de te ondernemen acties die voortvloeien uit de borgingsoverleggen en de output van de acties bijgehouden in een registerlijst (Excel). Deze registerlijst wordt in het nieuwe studiejaar gebruikt. Hiermee is tegemoetgekomen aan aanbeveling 2 van het Onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies.²⁵

- **Selectieprocedure lid toetsborgingscommissie**

Er wordt onderzocht hoe een sollicitatieprocedure voor het werven van toetsborgingscommissieleden wordt vormgegeven waarbij gebruikt wordt gemaakt van de vastgestelde profielschets, zie aanbeveling 3 uit Onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies.²⁶

- **Borging toetskwaliteit opleidingen van de Dordrecht Academy**

In het nieuwe studiejaar starten de Ad-opleidingen Engineering, Integraal Bouwmanagement en Logistiek management van de Hogeschool Rotterdam in de Dordrecht Academy. De afspraak is dat de hogescholen ten volle verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de eigen opleiding en de kwaliteit.⁵ De borging van deze opleidingen valt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie RAc. In het jaarplan van 2022-2023 zullen toetsen van deze opleidingen opgenomen worden ter review.

- **Linking-pin examencommissie – toetsborgingscommissie**

Voor het aankomend studiejaar zijn de toetsborgingscommissies A en C bemand met twee leden van de examencommissie die de taak van de voorzitter op zich hebben genomen. Het is de bedoeling dat op termijn één van de examencommissieleden zitting neemt in de toetsborgingscommissie B. Hierover moeten nog duidelijke afspraken gemaakt worden.

- **Tegenlezen RAc-toetsbeleid**

In de laatste trainingsbijeenkomst van dit verslagjaar zijn aandachtspunten (o.a. definiëren van toetsvormen, opbouw examenprogramma, ZelCommodel) meegegeven aan de onderwijsadviseur die opdracht heeft gekregen het nieuwe toetsbeleid te schrijven.

Opleidingsmanagement

De examencommissie zal de opvolging van de gegeven adviezen blijven monitoren. Het gaat om de onderwerpen benoemd in paragraaf 3.5:

- Verbeteren kwaliteit toetsmatrijs – studiehandleiding – toets
- Oprichten previewcommissie/ toetsexperteam bij opleidingen die extra ondersteuning nodig hebben in het verbeterproces
- Verankeren PDCA-cyclus
- Bevorderen toetsdeskundigheid docenten o.a. op het gebied van programmatisch toetsen
- Verbeteren RAc keuzecursus
- Verduidelijken richtlijnen en procedure ACO - Aanleveren Cursusomschrijving Osiris

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten

4.1. Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

De borging van de kwaliteit van het eindniveau van de opleidingen is één van de hoofdtaken van de examencommissie. De examencommissie heeft de borging van de gerealiseerde leerresultaten in eigen beheer. Indien nodig benadert de examencommissie, afhankelijk van de inhoudelijke expertise, de toetsborgingscommissie om een aantal werken op eindniveau te borgen.

De examencommissie heeft onderzoek gedaan naar de gerealiseerde leerresultaten van vijftien opleidingen. De opleidingen Smart Technology en Software Development hebben net hun eerste studiejaar achter de rug. Derhalve zullen deze twee opleidingen buiten beschouwing worden gelaten in dit hoofdstuk. De borging van de overige vijftien opleidingen zijn verdeeld over de examencommissieleden. Iedere opleiding wordt door twee leden van de examencommissie geborgd (vier-ogen principe). De verdeling is opgenomen in de jaarplanning “borging eindniveau”.²⁷

De examencommissie werkt met een twee-jaren plan²⁸ waarbij de PDCA-cyclus centraal staat. Er worden periodiek diverse borgingsactiviteiten uitgevoerd om de gerealiseerde leerresultaten te onderzoeken. In het ene jaar bekijkt de examencommissie de afstudeerhandleiding en eindwerken, én woont kalibratiesessies en afstudeerzittingen/assessments bij. In het jaar daarop monitort de examencommissie wat de ontwikkelingen zijn en in welke hoedanigheid de verbeteracties zijn doorgevoerd naar aanleiding van de bevindingen van het voorgaande jaar. Verder bepaalt de examencommissie in dat jaar welke borgingsactiviteiten verder nodig zijn om het eindniveau te kunnen borgen. Op deze wijze krijgt de opleiding voldoende ruimte om zich te ontwikkelen en te verbeteren en kan de examencommissie ieder jaar het eindniveau borgen.

Hieronder wordt beschreven wat de borgingsactiviteiten van de examencommissie zijn:

- Het aanwijzen van examinatoren op eindkwalificaties conform de daartoe vastgestelde criteria, zie hoofdstuk 8 Aanwijzing examinatoren;
- Het beoordelen van afstudeerhandleidingen en steekproefsgewijs eindwerken op het gerealiseerde eindniveau. In het onderzoek wordt ook het opleidingsprofiel en het toetsplan bekeken, zodat duidelijk is hoe de leerresultaten van de opleidingen zijn vastgelegd. In het geval dat inhoudelijke expertise nodig is, wordt een toetsborgingscommissielid van de opleiding ingezet om samen een aantal werken op eindniveau te borgen;

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de eindwerken wordt gebruikt gemaakt van een document “borgingsdocument eindniveau”.²⁹ Deze tool biedt de examencommissie de mogelijkheid om een oordeel te vellen over de kwaliteit van het gehele afstudeerprogramma en de onderliggende afstudeeronderdelen. Vervolgens wordt er een feedbackgesprek gevoerd met de afstudeercoördinator en het opleidingsmanagement. De opleiding ontvangt voorafgaand aan het gesprek het ingevulde borgingsdocument. Ter voorbereiding van het gesprek wordt aan de opleiding gevraagd in het document te reageren op de bevindingen van de examencommissie en benodigde acties te formuleren. In het gesprek worden de benodigde verbeteringen besproken en vastgelegd, zodat in het jaar erop gemonitord kan worden in hoeverre de aanpassingen zijn doorgevoerd;

- Het bijwonen van kalibratiebijeenkomst(en). Een lid van de examencommissie is aanwezig bij de kalibratiebijeenkomst(en) van de opleiding. Het examencommissielid bekijkt in hoeverre de beoordelingsprocedure navolgbaar is en welke afspraken er worden gemaakt in gevallen van discrepanties. Indien nodig geeft het lid feedback op het beoordelings- en/of kalibratieproces. De examencommissie krijgt een verslag van de kalibratiebijeenkomst van de opleiding. Daarnaast maakt de examencommissie een verslag³⁰ van haar bevindingen van de kalibratiebijeenkomst;
- Het bijwonen van afstudeerzittingen/assessments. De examencommissie woont steekproefsgewijs een aantal afstudeerzittingen/assessments per opleiding bij. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het borgingsdocument “Vastlegging afstudeerzitting/ assessment”.³¹ Er wordt naar het beoordelingsproces gekeken, rekening houdend met de kwaliteitseisen van toetsing en de bevoegdheid van de examinerator om eindkwalificaties te beoordelen;
- Het voeren van een monitorgesprek met de afstudeercoördinator en het opleidingsmanagement. In dit gesprek wordt ingegaan op de afspraken die voorafgaand aan het studiejaar zijn gemaakt met de opleiding naar aanleiding van de bevindingen van de examencommissie. Er wordt gekeken hoe deze afspraken zijn vertaald in concrete aanpassingen in het huidige afstudeerprogramma van de opleiding. Op grond daarvan wordt bepaald welke borgingsactiviteiten nog ondernomen gaan worden.

De bovengenoemde werkwijze en de uitvoering van deze activiteiten werd zowel door AMC als door het extern lid zeer goed ontvangen.

AMC: “Op basis van het gesprek met leden van de RAc-brede EC en TC3 (waaronder IoT valt) heeft het auditpanel een positieve indruk gekregen over het functioneren van deze commissies. Er is een Borgingsdocument kwaliteitsborging eindniveau IoT (november 2021) opgesteld waarin de EC zorgvuldig en grondig feedback heeft gegeven op het afstudeerprogramma van studiejaar 2020-2021. Het panel complimenteert de EC met de uitgevoerde analyse.”¹⁹

Extern lid: “De examencommissie heeft een systematische aanpak ontwikkeld waarbij de jaarlijkse borging van de nu 17 AD-opleidingen centraal staat binnen een meerjarenplan, waarbij alle opleidingen periodiek intensief onder de loep worden genomen en dan de volgende periode kunnen worden gemonitord in een doorlopende Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus. Hierdoor kan doorlopend kritisch gekeken worden naar toetskwaliteit waarbij de opleidingen gelegenheid krijgen te (blijven) werken aan kwaliteit terwijl de examencommissie goed de vinger aan de pols kan blijven houden.”¹

In de onderstaande tabel is weergegeven welke activiteiten de examencommissie heeft ondernomen om tot een uitspraak over de borging van de gerealiseerde leerresultaten te komen.

Opleiding	Eindwerken + handleiding	Kalibratiesessie	Afstudeerzittingen Assessments	Monitorgesprek	Conclusie borging examencommissie
AAC		x		x	voldoende
ACC	x	x	x		voldoende
CMC	x	x			voldoende
AEN	x	x			voldoende
IOT	x		x		voldoende
ICT				x	voldoende
AIB	x	x			voldoende
ALM	x	x	x		voldoende
MAM	x	x			voldoende
MGT vit			x	x	voldoende
MIZ (MGT dlt)			x	x	voldoende
OND	x	x	x		voldoende
PEP	x	x			voldoende
SAM		x		x	voldoende
SFD		x		x	voldoende

Op basis van de borgingswerkzaamheden op eindniveau concludeert de examencommissie dat de beoogde leerresultaten door de studenten zijn gerealiseerd. De opdrachten om de beoogde leerresultaten aan te tonen zijn passend bij de toekomstige professionals van de betreffende opleiding. De bekeken eindwerken zijn voldoende op Ad-eindniveau gelet op de complexiteit van de taak, de gegeven context waarin de taak uitgevoerd moest worden en de mate van zelfstandigheid (het ZelCom model). In de volgende paragraaf wordt per opleiding nader toegelicht wat de belangrijkste bevindingen van de examencommissie waren en welke afspraken er zijn gemaakt.

4.2. Onderbouwing oordeel per opleiding

In de uitvoering van de eerdergenoemde borgingsactiviteiten heeft de examencommissie het opleidingsprofiel, het toetsplan, de competentiedekkingsmatrix en de afstudeerhandleiding(en) bekeken. Hierdoor heeft de examencommissie goed inzicht in de beoogde leerresultaten van de opleidingen. De bevindingen en aanbevelingen van de examencommissie zijn vastgelegd in het borgings- of monitordocument en gedeeld met de opleiding, veelal toegelicht in een feedbackgesprek. In deze documenten zijn de gemaakte afspraken en de door de opleiding geformuleerde acties vastgelegd, zodat de uitvoering ervan in het jaar daarop gemonitord kan worden. De belangrijkste aanbevelingen van de borgingswerkzaamheden zijn hieronder vermeld.

AAC – Arts & Crafts

Dit verslagjaar is het eindniveau van de opleiding Ad Arts & Crafts gemonitord en het eindniveau van de opleiding is in voldoende mate geborgd. De competenties van de opleiding worden allen op eindniveau getoetst in het afstudeerprogramma op het daarbij beschreven niveau. De opleiding heeft zowel op papier als in de uitvoering het proces van (af)studeren goed op orde. Zowel voor studenten als voor examinatoren is duidelijk en navolgbaar hoe resultaten tot stand komen en welk niveau van de studenten wordt verwacht.³²

ACC – Accountancy

De examencommissie komt tot de conclusie dat het eindniveau van de opleiding Ad Accountancy in voldoende mate is geborgd. Uit het proces dat de opleiding hanteert blijkt dat er op een aantal punten verbetering mogelijk is (bijvoorbeeld bij navolgbaarheid van het resultaat van het te beoordelen onderdeel), maar dit ziet niet op de inhoud van de beoordeling, maar op de vastlegging daarvan. De opleiding heeft aangegeven hier constant aan te werken en dit blijkt ook uit het feit dat er gedurende het huidige collegejaar (2021-2022) al wordt gewerkt aan de cursushandleiding voor volgend collegejaar, zelfs nu het huidige curriculum wordt uitgefaseerd. De examencommissie zal in de monitoringsfase de verbeteringen met de opleiding bespreken.³³

CMC – Crossmediale communicatie

De kwaliteit van het eindniveau kan in voldoende mate geborgd worden. De constructive alignment is in orde: de opdracht past goed bij het eindniveau. Bij de beoordeling van het schriftelijk werk zou de objectiviteit vergroot kunnen worden door een lijst met voorbeelden/criteria op te stellen (bijvoorbeeld samen met docenten van de betreffende disciplines) waar de beoordelaars houvast aan hebben. Dit geldt met name voor de ‘creatieve’ onderdelen zoals tekst en beeld die lastiger objectief te beoordelen zijn. Een dergelijk hulpmiddel zal waarschijnlijk ook nuttig zijn voor externe beoordelaars. De opleiding neemt de kwaliteit van het eindniveau zeer serieus en heeft inmiddels veel feedback al verwerkt.³⁴

AEN – Engineering

In het vorig verslagjaar heeft de examencommissie de opleiding aanbevolen om in het opleidingsprofiel inzichtelijk te maken wat de afwegingen zijn om bepaalde gedragskenmerken binnen de competenties niet mee te nemen in de aftoetsing. Bij de borging van dit verslagjaar bleek dat er geen gehoor is gegeven aan de aanbeveling van de examencommissie. Op dringend verzoek heeft de opleiding alsnog opheldering gegeven over de gemaakte keuzes. De aanbevelingen voor aankomend studiejaar is de relatie tussen de toetsdekkingsmatrix, de afstudeerbeoordelingstool van de opleiding, de studiehandleiding en het landelijk profiel te versterken waarbij de competentie Ontwerpen meer verankerd moet worden bij de opleiding Engineering en Beheer bij de opleiding Maintenance & Mechanics.³⁵ Overall kan het eindniveau in voldoende mate geborgd waarbij de examencommissie de opleiding op het hart heeft gedrukt de bovengenoemde aanbevelingen op te pakken. De opleiding heeft toegezegd dit op te pakken. De examencommissie zal hierbij goed vinger aan de pols houden.

IOT – Internet of Things

Naar aanleiding van de borgingsactiviteiten kan geconcludeerd worden dat het eindniveau voldoende is geborgd. Inhoudelijk is duidelijk dat de toetsing past bij de opleiding en het niveau van de studenten. De afstudeerzittingen verlopen netjes en de beoordeling verloopt volgens het gestelde proces. Wel moet aandacht besteed worden aan de transparantie op meerdere vlakken, zoals het consequent gebruik van termen zoals kerntaken en competenties in het opleidingsprofiel en toetsmatrijzen en verslaglegging van kalibratiesessies. Verder heeft de examencommissie aanbevolen de gebruikte rubrics aan te scherpen ten behoeve van de navolgbaarheid van het cijfer, zoals door de variatie in cijfers te beperken.³⁶ Aankomend verslagjaar zal de examencommissie monitoren in welke hoedanigheid de aanbevelingen van de examencommissie zijn opgepakt.

ICT – ICT Service Management

In het geheel genomen kan het eindniveau van de opleiding in voldoende mate kan worden geborgd. Op basis van het opleidingsprofiel en de eindwerken is geconcludeerd dat het gerealiseerde eindniveau conform Ad-niveau is. Rekening houdende met de feedback en aanbevelingen die vorig jaar door de examencommissie en het AMC zijn gegeven heeft de opleiding al grote stappen gemaakt richting een beter te borgen afstudeerproces. Het advies daaropvolgend is het beoordelingsformulier zodanig aan te passen, zodat inzichtelijk is of iedere leeruitkomst is behaald met een voldoende.

Verder wordt opgemerkt dat de examencommissie eerder bij het proces betrokken had willen worden gezien de wijze waarop de afstudeeronderdelen dit verslagjaar zijn aangepast. Er is gekozen voor een oplossing waarbij de zes kerntaken zijn vertaald naar zes leerkomsten en 19 beoordelingscriteria bij het afstuderen. Door deze wijzingen was de verdeling van de leerkomsten over de bestaande cursussen anders dan het jaar ervoor.³⁷

AIB – Integraal Bouwmanagement

Het eindniveau is in voldoende mate geborgd. De examencommissie ziet dat er verbeterstappen door de opleiding zijn ondernomen waarbij de aanbevelingen van vorig verslagjaar zijn meegenomen, zoals het organiseren van een kalibratie ter bevordering van de intersubjectiviteit. Er zijn nog enkele stappen nodig om de toetskwaliteit op eindniveau te verbeteren. Hierover zijn gesprekken geweest met de opleiding. Enkele verbeteringen heeft de opleiding meteen kunnen doorvoeren in het afstudeerprogramma van dit verslagjaar. Andere verbeteringen vergen meer tijd zoals de versterking van de relatie tussen het competentieprofiel, de toetsdekkingsmatrix, de afstudeercursussen en de bijbehorende beoordelingscriteria.³⁸ In het aankomend verslagjaar zal de examencommissie de verbeterstappen van de opleiding nauwlettend monitoren.

ALM – Logistiek management

Het eindniveau van de opleiding kan in voldoende mate geborgd worden. Het is voor de examencommissie inzichtelijk op welke wijze de eindkwalificaties zijn afgetoetst. De opleiding heeft veel aandacht voor het afstudeerniveau en voor het proces rondom het afstuderen. Conform afspraak hebben de examinatoren die belast zijn met het beoordelen van assessment een assessorentraining gevolgd. De examencommissie heeft de opleiding geadviseerd goed naar de werkbaarheid en de analytische aard van de rubric te bekijken. In het kader van externe validering heeft de examencommissie de opleiding verzocht de mogelijkheden met betrekking tot externe validering, zoals inzet van extern deskundigen en werkveldcommissie, te concretiseren.³⁹

MAM – Maintenance & Mechanics

De competenties van zowel AEN en MAM zijn gelieerd aan de HBO-engineerings-competenties. In het proces van afstuderen en het beoordelen zit er geen verschil tussen deze 2 opleidingen. Daarom zijn de bevindingen en aanbevelingen van AEN identiek aan die van MAM.

In het vorig verslagjaar heeft de examencommissie de opleiding aanbevolen om in het opleidingsprofiel inzichtelijk te maken wat de afwegingen zijn om bepaalde gedragskenmerken binnen de competenties niet mee te nemen in de aftoetsing. Bij de borging van dit verslagjaar bleek dat er geen gehoor is gegeven aan de aanbeveling van de examencommissie. Op dringend verzoek heeft de opleiding alsnog opheldering gegeven over de gemaakte keuzes. De aanbevelingen voor aankomend studiejaar zijn de relatie tussen de toetsdekkingsmatrix, de afstudeerbeoordelingstool van de opleiding, de studiehandleiding en het

landelijk profiel te versterken waarbij de competentie Ontwerpen meer verankerd moet worden bij de opleiding Engineering en Beheer bij de opleiding Maintenance & Mechanics.³⁵ Overall kan het eindniveau in voldoende mate geborgd worden waarbij de examencommissie de opleiding op het hart heeft gedrukt de bovengenoemde aanbevelingen op te pakken. De opleiding heeft toegezegd dit op te pakken. De examencommissie zal hierbij goed vinger aan de pols houden.

MGT – Management

Het afstudeerprogramma van de deeltijdopleiding is anders ingericht dan de voltijdopleiding. De opbouw ervan is gelijk aan die van de opleiding Ad Management in de Zorg, echter met de competenties van de opleiding Ad Management en de bijbehorende praktijk. De bevindingen en aanbevelingen beschreven bij de opleiding MIZ gelden ook voor de deeltijdopleiding MGT. Op basis van de uitgevoerde activiteiten (monitorgesprek en bijwonen assessments) is de conclusie dat de af te toetsen competenties op eindniveau zijn gerealiseerd, zie MIZ.

Bij de voltijdopleiding zijn de beoogde leerresultaten door de studenten gerealiseerd. Vorig verslagjaar is de voltijdopleiding uitgebreid door de examencommissie bekeken. Dit verslagjaar heeft de examencommissie een monitorgesprek gevoerd met de opleiding en afstudeerzittingen bijgewoond. Uit het gesprek en de afstudeerhandleiding is geconcludeerd dat de eerdere gegeven aanbevelingen zijn opgevolgd. Een punt van aandacht is de toepassing van 4-ogenprincipe bij de goedkeuring van de opdracht POP (onderdeel van de cursus PDL) zodat de koppeling van de leeractiviteiten naar het beroepsprofiel geborgd kan worden.⁴⁰

MIZ – Management in de Zorg

Het eindniveau kan in voldoende mate geborgd worden. De examencommissie heeft een monitorgesprek gehad met de opleiding en de studiehandleiding van dit verslagjaar bekeken.

Een groot deel van de aanbevelingen die voortkwamen uit de borging van vorig verslagjaar heeft de opleiding opgepakt en toegepast in het afstudeerprogramma van dit verslagjaar. Het is voor de examencommissie inzichtelijk op welke wijze de eindkwalificaties zijn afgetoetst. Een aanbeveling is om bij de vaardigheids cursus de praktijk nog sterker te verankeren door de stakeholders binnen de werkomgeving van de student een actievere rol te geven in de ontwikkeling van een bepaalde vaardigheid.⁴¹

OND – Ondernemen

De examencommissie RAc komt tot de conclusie dat het eindniveau van de opleiding in voldoende mate is geborgd. Het proces van afstuderen ligt op papier goed vast en ook de uitvoering daarvan wordt op juiste wijze vormgegeven. De beoordelingen zijn uitgebreid voorzien van feedback en navolgbaar (op enkele na), ook voor derden. Het bijwonen van kalibratiesessies door alle examinatoren is wederom een punt van aandacht.⁴²

PEP – Pedagogisch Educatief Professional

Op basis van het monitorgesprek en kalibratiesessies kan er geconcludeerd worden dat het afstudeertraject van PEP inhoudelijk in orde is. Alle competenties op eindniveau zijn gerealiseerd binnen het afstudeerprogramma. Naar aanleiding van de borging van vorig verslagjaar zijn er een hoop verbeteringen in gang gezet wat betreft de beoordelingsformulieren en de consistentie van opleidingsprofiel, dekkingsmatrix en toetsmatrijs waarbij de opmerkingen van de examencommissie zijn meegenomen. Een aanbeveling is om de kalibratiesessies gestructureerd te organiseren. Het is aan te bevelen om alle beoordelaars eenzelfde eindwerk te laten beoordelen vóór de kalibratiesessie. Dan kan

tijdens de kalibratiesessie goed geïnventariseerd worden op welke onderdelen er (grote) verschillen in beoordeling zijn. Nu is de kalibratie afhankelijk van de inbreng van de beoordelaars. De afstudeercoördinator is aanbevolen gebruik te maken van het format voor verslaglegging kalibratiesessies.⁴³

SAM – Sales en Accountmanagement

Op grond van de uitgevoerde activiteiten (monitorgesprek en kalibratiesessies) heeft de examencommissie geconcludeerd dat de af te toetsen competenties op eindniveau zijn gerealiseerd. Op aanbeveling van de examencommissie wordt het portfolio, voorheen go-no go, beoordeeld door twee examinatoren. De kalibratiesessies zijn goed georganiseerd en voorbereid. Vooraf werden werken van studenten bekeken en beoordeeld. Vervolgens werd er in de sessie met elkaar gediscussieerd over de beoordelingscriteria. Over het algemeen zaten de docenten goed op één lijn. Een aandachtspunt is de opkomst van alle examinatoren tijdens de kalibratiesessies.⁴⁴

SFD – Sociaal Financiële Dienstverlening

De geïntegreerde toetsing, waarbij verschillende cursussen op elkaar zijn afgestemd, draagt bij aan het betekenisvol leren in de praktijk. Naar aanleiding van de borging van vorig verslagjaar zijn er een hoop verbeteringen in gang gezet wat betreft de consistentie van opleidingsprofiel, dekkingsmatrix en toetsmatrijs waarbij de opmerkingen van de examencommissie zijn meegenomen. Het eindportfolio waarbij de student kon aantonen de competenties op eindniveau te hebben gerealiseerd is beter ingebed in het afstudeerprogramma. Ook hierbij is aanbevolen de kalibratiesessie meer gestructureerd in te zetten.⁴⁵

De opleiding is begin september 2021 op standaard 4 gevisiteerd. Het panel is tot dezelfde conclusie gekomen: het gerealiseerde eindniveau is op orde.

4.3. Externe validering

Bij haar borgingsactiviteiten heeft de examencommissie inzicht gekregen op welke wijze de opleidingen 'vreemde ogen' betrekken in het feitelijke proces van examinering. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Opleiding	Externe deskundige (adviserende rol)	Externe examinator (beoordelaar)	Werkveld/ hogescholen (screening achteraf)
AAC	X	-	-
ACC	X	-	X
CMC	X	-	-
AEN	X	-	-
IOT	-	X	-
ICT	-	X	-
AIB	X	-	-
ALM	X	-	-
MAM	X	-	-
MGT	-	X	X
MIZ	X	X	X
OND	-	X	X
PEP	X	-	-
SAM	-	-	-
SFD	X	-	X

Externe deskundigen

De externe deskundigen zijn veelal bedrijfsbegeleiders die een adviserende rol hebben. Zij geven advies op de competentieontwikkeling van de student en wat de meerwaarde is van het opgeleverde beroepsproduct. Bij enkele opleidingen wordt er gevraagd in welke mate het gerealiseerd ontwerp bruikbaar is voor de organisatie. Veelal vullen zij een formulier in dat door studenten wordt meegenomen in hun reflectie. Er zijn ook opleidingen die aan de praktijkbegeleider vragen hetzelfde beoordelingsformulier (adviesbeoordeling) in te vullen, deze wordt door de examinatoren meegenomen in hun eindbeoordeling. Hierbij is van belang dat de examinatoren onderbouwen in hoeverre het advies van de praktijkbegeleider wordt meegenomen in de eindbeoordeling. Verder zijn er opleidingen waarbij een extern deskundige aanwezig is bij de afstudeersessies en feedback en feedforward geeft aan de student.

Externe examinatoren

Bij enkele opleidingen worden externe deskundigen ingezet als externe examinatoren. Zij worden aangewezen door de examencommissie op basis van de voordracht van de opleiding. De voordracht gaat gepaard met de verklaring van de externe deskundige⁴⁶ en een Curriculum Vitae. De ontvangen informatie wordt getoetst aan het door de examencommissie vastgesteld profiel⁴⁷. Op grond van de voordracht en nader onderzoek komt de examencommissie tot het besluit de externe deskundige wel of niet aan te wijzen als externe examinator.

Externe validering werkveldcommissie/ hogescholen

Iedere opleiding heeft een werkveldcommissie. Echter, deze wordt (nog) niet bij alle opleidingen ingezet bij het valideren van eindwerken. Wel zijn er ontwikkelingen gaande waarbij steeds meer opleidingen afstemming zoeken met de verwante Ad-opleidingen. Bij sommige opleidingen worden er afspraken gemaakt om elkaars eindwerken te valideren. Bij sommige opleidingen heeft deze activiteit vertraging opgelopen aangezien het voor velen een uitdaging is om een geschikt tijdstip te vinden. De opleidingen zullen een weg hierin moeten zien te vinden.

Verder zijn er ontwikkelingen gaande waarbij er gezamenlijk gewerkt wordt aan landelijk vast te stellen opleidingsprofielen die richtinggevend zijn voor studenten, werkveld en kwaliteitstoetsing door het NVAO.⁴⁸ De volgende Ad-(domein)-profielen zijn opgenomen in de profielenbank van de Vereniging Hogescholen:

- domeinprofiel Ad Business Administration⁴⁹ voor de opleiding Ad Management
- domeinprofiel Associate degree Commerce⁵⁰ voor de opleiding Ad Sales en Accountmanagement
- Landelijk opleidingsprofiel Ad Ondernemen

Het domeinprofiel Pedagogisch Educatief Professional is in ontwikkeling en zal dit kalenderjaar vastgesteld worden.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging

De bevindingen van de borgingsactiviteiten zijn teruggekoppeld aan de opleidingen middels het borgingsdocument, de verslaglegging van de kalibratiesessie(s) en het feedbackgesprek/monitorgesprek. De belangrijkste adviezen zijn per opleiding weergegeven in paragraaf 4.2. De meest voorkomende adviezen zijn:

- De relatie tussen het competentieprofiel, de toetsdekkingsmatrix, de afstudeercursussen en de bijbehorende beoordelingscriteria versterken;

- De gebruikte rubrics aanscherpen ten behoeve van de navolgbaarheid van het cijfer;
- De aanwezigheid van examinatoren bij kalibratiesessies vergroten ter bevordering van de intersubjectiviteit;
- De kalibratiesessies meer gestructureerd organiseren en de bevindingen/afspraken vastleggen;
- De externe validering beter verankeren in de opleidingen en inzichtelijk maken wat er met de aanbevelingen worden gedaan (PDCA). De externe validering met het werkveldcommissie en hogescholen verstevigen op frequente basis.

Stand van zaken uitgebrachte adviezen 2020-2021

- Professionaliseren van de curriculumcommissie. Er ligt een duidelijke taakomschrijving wat er van de leden verwacht wordt en er zijn trainingen georganiseerd om de voorzitters van deze commissies verder te professionaliseren. Eén van de taken van de curriculumcommissie is het jaarlijks vaststellen van het curriculum met bijbehorend toetsplan incl. dekkingsmatrix waarbij evaluatie vanuit verscheidene gremia wordt meegenomen. Er zijn twee trainingen geweest voor de voorzitters van de curriculumcommissies. De voorzitter van de examencommissie heeft in een training de rolverdeling tussen de commissies (zorgen vs borgen) en de bijbehorende wisselwerking, het beoordelingskader accreditatiestelsel en de aandachtsgebieden van een toetsprogramma toegelicht.⁵¹ Gezien de verduidelijking van de taken van de curriculumcommissie en de professionalisering is de verwachting dat de beleidsdocumenten van de opleidingen up-to-date zijn en met elkaar aligned zijn. Bij enkele opleidingen zijn de verbeteringen duidelijk zichtbaar.
- Er is met de directie afgesproken dat het belang van externe validering onder de aandacht wordt gebracht binnen de opleidingen. Het verzoek van de examencommissie is dit thema meer expliciet te benoemen in het nieuwe RAc-toetsbeleid en een handreiking te maken waarbij uiteengezet wordt op welke wijze externe validering kan plaatsvinden en hoe deze geformaliseerd dient te worden. Het nieuwe RAc-toetsbeleid laat nog op zich wachten en wederom heeft de examencommissie het onderwerp onder de aandacht gebracht.

4.5. Trends en/of aandachtspunten

De opgenomen aandachtspunten uit het vorige verslagjaar zijn door de examencommissie opgepakt:

- In samenwerking met een onderwijsdeskundige heeft de examencommissie het evaluatieformulier "borging toetsprogramma"⁵² opgesteld. Er is een pilot gedraaid bij de opleiding CMC. Hieruit is gebleken dat het evaluatieformulier werkbaar is en inzicht geeft in de kwaliteit van het toetsprogramma en de beoogde leerresultaten. De borging van het toetsprogramma wordt aankomend studiejaar verder uitgerold.
- De twee-jaren borgingscyclus en de werkwijze van de examencommissie is verder geoptimaliseerd.
- Het blijven monitoren hoe de externe validering van het gerealiseerde eindniveau zich ontwikkelt binnen de opleidingen en inzicht hebben op wat de uitkomsten zijn van de externe validering blijft een stroperig proces. Het blijft een punt van aandacht van de opleiding.

Het aankomend studiejaar wil de examencommissie zich richten op:

- De borging van eindniveau middels programmatisch toetsen
- De examencommissie wil verder onderzoeken in welke hoedanigheid er samengewerkt kan worden met de Ad- examencommissies van Hogeschool Utrecht in Amersfoort, Associate degrees Academie van Avans Hogeschool en HZ University of Applied Sciences in Roosendaal.

5. Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In het toetsplan is het curriculum van de opleiding opgenomen met de daarbij behorende competentiedekkingsmatrix met niveauaanduiding. Het toetsplan van de opleiding is een uitwerking van het opleidingsprofiel en het RAc-toetsbeleid. Hier maakt de opleiding o.a. duidelijk wat hun toetsvisie is en hoe de beoogde leerresultaten worden afgetoetst. In ACO (Aanleveren Cursusinformatie Onderwijs) worden de cursusomschrijvingen van de opleiding vastgesteld en gepubliceerd in Osiris student. De cursusomschrijvingen omvatten de onderdelen: studiepunten, competenties (leeruitkomsten), leerdoelen, cursusinhoud, toetsvorm, wegingen en aanwezigheidsplicht. De toetsinformatie (toetsmatrix) in de studiehandleidingen is afgeleid van bovenstaande aspecten. De toetscommissie en de examencommissie borgen de kwaliteit van de genoemde richtlijnen door middel van hun borgingsactiviteiten en voorzien de opleidingen van adviezen ter aanscherping van het toetskader.

In de OER zijn de onderwijsprogramma's van de Rotterdam Academy beschreven.

De eerder afgegeven richtlijnen en aanwijzingen die van toepassing zijn in dit verslagjaar:

- Inzageprocedure RAc-breed⁵³
- Aanvraagprocedure in het kader van vrije keuzeruimte
- Cijferwijzigingsprocedure bij grote groepen⁵⁴
- Protocol cijferinvoer⁵⁵
- Protocol Osiriszaak⁵⁶ omtrent advisering examinerator bij vrijstellingen, niet delen van privacygevoelige informatie bij het aanmaken van zaken door docenten, procedure omtrent klachten over een toets (verandering van bevoegdheden).
- Richtlijnen creditpoint toetsen⁵⁷ ten behoeve van het behalen van een cijferpunt van het reguliere tentamen ter vervanging van een bonusregeling.
- Vrije keuzeruimte klassenvertegenwoordiger, RAc-brede handleiding⁵⁸ ten behoeve van de klassenvertegenwoordiging waarbij studiepunten worden gegeven binnen de vrije keuzeruimte van het instituut.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

De examencommissie toetst, via het mandaat toetsborgingscommissie, steekproefsgewijs of de richtlijnen worden nageleefd. Hierdoor is het van belang dat alle leden van de toetsborgingscommissies goed op de hoogte zijn van de richtlijnen. Afgelopen verslagjaar heeft de examencommissie in het deskundigheidsbevorderingstraject middels een rollenspel diverse casussen inzake de richtlijnen onder de aandacht gebracht. Het bevordert de kwaliteit van hun verbeter suggesties en het te voeren feedbackgesprek.

In de kwartaalrapportages van de toetsborgingscommissies van dit verslagjaar zijn er geen meldingen gemaakt over de inzet van bonuspunten. Bij in behandeling nemen van Osiris Zaken kon de examencommissie opmaken dat docenten meer privacy bewust zijn. Er werd minder privacygevoelige

informatie gedeeld bij het indienen van een vermeende fraudezaak en cijfermutatieverzoek. Bij één opleiding was de handleiding klassenvertegenwoordiging niet bekend. Wel zijn er afspraken gemaakt dat deze handleiding bij één docent wordt belegd en werd er een aparte cursuscode aangemaakt.

Het opstellen van een deugdelijke conversietabel door opleidingen blijft een aandachtspunt voor de opleidingen. In een eerder jaarverslag van de examencommissie werd de master conversietabel genoemd. Vorig verslagjaar heeft de examencommissie geconstateerd dat bij sommige opleidingen de opgenomen conversietabellen in de hogeschoolgids van afgelopen jaren niet volledig correct waren. In opdracht van het management is er een master conversietabel vanaf 2011 tot heden opgesteld, zodat inzichtelijk is gemaakt waar de aandachtspunten liggen. Daaruit bleek dat sommige conversies niet kloppend zijn en derhalve wordt de examencommissie door de opleiding benaderd om de complicatie op te lossen. In de meeste gevallen dienden studenten een verzoek in voor een individuele regeling met advies van bureau Studentzaken.

5.3. Trends en/of aandachtspunten

De door de examencommissie afgegeven richtlijnen staan op de examencommissie Hintpagina. Er zijn afgelopen jaren voorlichtingen gegeven bij de meeste opleidingen. Weliswaar zijn alle stukken beschikbaar en eerder onder de aandacht gebracht, echter zijn nog lang niet alle docenten, die langer bij de RAc werkzaam zijn, goed op de hoogte van deze richtlijnen. Ook zijn er verzoeken binnen gekomen om alle afgegeven richtlijnen te bundelen in een handboek. Tijdens het schrijven van dit jaarverslag is het handboek zo goed als af en kan deze op korte termijn geïntroduceerd worden. Daarnaast is de examencommissie in overleg met de toetsborgingscommissie en een onderwijsdeskundige gestart met het opstellen van richtlijnen met betrekking tot voorwaardelijke eisen.

Verder is er met de directie afgesproken dat een aantal onderwerpen expliciet in het nieuwe RAc-toetsbeleid wordt opgenomen. Het betreft richtlijnen omtrent externe validering, programmatisch toetsen, definitie en inzet van toetsvormen en inzet van piramide van Miller bij niveauopbouw examenprogramma.

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantal vrijstellingen

Bij de beoordeling van vrijstellingsverzoeken wordt het vrijstellingenbeleid gehanteerd zoals het is geformaliseerd in artikel 4.7 Deel 1 en artikel 7.3 Regels en richtlijnen examencommissies van de hogeschoolgids.

Een aanvraag voor een vrijstelling doet de student direct via Osiris Zaak. Student levert bij het verzoek een beschrijving van de inhoud (bv. Studiehandleiding) van de vrij te stellen cursus, een beschrijving van de inhoud (bv. Studiehandleiding) van de cursus op basis waarvan de vrijstelling verleend zou moeten worden en een cijferlijst aan waaruit blijkt dat de eerder behaalde cursus daadwerkelijk is afgerond. Tevens wordt een advies van de betrokken docent aan de zaak toegevoegd. Op de Hintpagina van de examencommissie kan de student het adviesformulier "Advies aanvraag vrijstellingen"⁵⁹ downloaden. Student vult het adviesformulier in en legt dit voor aan de betrokken docent inclusief de bewijsstukken. De docent bekijkt of de vrijstelling al dan niet verleend kan worden en voorziet het adviesformulier van zijn advies en handtekening.

De examencommissie checkt het advies van de docent en het beeld dat daarbij ontstaat, is dat er door de docenten zorgvuldig gekeken wordt naar de criteria waaraan een vrijstelling moet voldoen. In vrijwel alle gevallen volgt de examencommissie het advies dan ook op.

Toekomstige studenten krijgen de mogelijkheid deel te nemen aan de "Vakantieschool" voor de cursus Nederlands. Aan het einde van deze week kunnen studenten deelnemen aan een toets. Omdat de "Vakantieschool" plaatsvindt vóór de zomervakantie, dus nog voordat de student officieel staat ingeschreven als student bij de RAc, kan een positief behaald resultaat van de toets niet worden geregistreerd voor de student. Deze studenten dienen, nadat ze officieel als student zijn begonnen, een vrijstellingsverzoek in voor de behaalde toets conform artikel 3.2 Deel 1 van de hogeschoolgids RAc.

De Ad-opleiding Logistiek Management heeft bij de examencommissie het voorstel neergelegd om studenten, die de propedeusefase van de opleiding Logistics Engineering of Logistics Management met goed gevolg hebben afgerond, een vrijstelling te geven voor het eerste jaar van de opleiding Ad Logistiek Management. De examencommissie heeft nader onderzoek gedaan en besloten een vrijstelling te verlenen voor het eerste jaar Associate Degree Logistiek Management en studenten in te laten stromen in het tweede leerjaar als voldaan wordt aan de door de examencommissie gestelde voorwaarden.⁶⁰ Deze voorwaarden zijn conform de gestelde richtlijnen in de hogeschoolgids. Verder wordt aan het begin van elk nieuw studiejaar, indien het nodig is, onderzocht of de vrijstelling nog gerechtvaardigd is.

In totaal zijn 72 vrijstellingsverzoeken aangevraagd waarvan er in totaal 37 zijn gehonoreerd en 12 gedeeltelijk zijn toegewezen. Ten opzichte van het vorig verslagjaar is er een stijging van 188%. De stijging is gedeeltelijk te verklaren doordat er in totaal 25 aanvragen binnen zijn gekomen voor een vrijstelling van Basis Nederlands in tegenstelling tot het jaar ervoor. Wegens Covid-19 is er toen geen vakantieschool geweest. Er waren twee studenten van de Ad-opleiding Logistiek Management die heel jaar 1 vrijgesteld hebben gekregen aangezien zij voldeden aan de door de examencommissie gestelde voorwaarden.

6.2. Trends en/of aandachtspunten

De opleidingen zijn steeds meer met grote onderwijseenheden gaan werken waarbij meer kenniscursussen worden gekoppeld aan projecten. Ook zijn er opleidingen die de overstap hebben gemaakt naar programmatisch leren en toetsen. De verwachting is dat er steeds minder vrijstellingen worden aangevraagd en er meer zullen worden afgewezen aangezien een gedeeltelijke vrijstelling niet mogelijk is. Tevens is de verwachting dat studenten vrijstellingsverzoeken voor Basis Nederlands blijven doen zolang door het instituut 'Vakantieschool Nederlands' wordt aangeboden.

Op dit moment worden door het Landelijk Platform Associate degrees initiatieven genomen om te komen tot landelijke overleggen voor Ad-opleidingen. Steeds meer Ad-opleidingen van de RAc voeren landelijke overleggen met vergelijkbare Ad-opleidingen. Op deze wijze zijn er Ad-(domein)-profielen ontstaan en opgenomen in de profielenbank van de Vereniging Hogescholen: Domeinprofiel Ad Business Administration (2020), Domeinprofiel Associate degree Commerce (2021), Landelijk Opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Ondernemen (2021).⁶¹

Door deze ontwikkelingen is de verwachting dat vrijstellingen vanuit de aanverwante bacheloropleidingen zullen gaan dalen. Enkele Ad-opleidingen hebben immers hun eigen profiel gekregen, ieder met hun eigen beoogde leerresultaten.

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

Het is van belang dat de examencommissie goed op de hoogte blijft van de huidige ontwikkelingen op het gebied van toetsing. Daarom heeft de examencommissie een trainingsprogramma¹¹ opgesteld ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van de leden van de toetsborgingscommissies en de examencommissie. Het programma omvat vier bijeenkomsten van een dagdeel. De onderwerpen die ter sprake kwamen en relevant waren voor de examencommissie:

- Het borgen van assessments en assessmentbeleid (in concept);
- Het borgen van programmatisch toetsen;
- Het strategisch beleidsplan en het toetsbeleid van de RAc.

Tijdens deze bijeenkomsten hebben de leden van de examencommissie meer inzicht gekregen in het borgen van assessments en programmatisch toetsen. Deze onderwerpen zijn relevant gezien de ontwikkelingen binnen de opleidingen. Met de input van de aanwezige deelnemers is het evaluatieformulier assessment afgerond en kan per september 2022 in gebruik worden genomen bij de borging. Verder is er een mooie start gemaakt met de ontwikkeling van een evaluatieformulier voor programmatisch toetsen.

Verder heeft examencommissielid Corinne Seijbel deelgenomen aan de examencommissietraining aangeboden door de HR Academie. De voorzitter, Yoke Wai Wong, heeft twee SKE-bijeenkomsten bijgewoond met thema's Programmatisch toetsen en Protocol Afstuderen 2.0. De opgedane kennis en inzicht komen de borgingstaken ten goede.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Toetsdeskundigheid examencommissieleden

De examencommissie beschikt over voldoende deskundigheid op het gebied van toetsen en toetsbeleid. Alle leden van de examencommissie hebben jarenlang ervaring als docent/examinator en zijn bijna allen SKE gecertificeerd. Twee van de zes examencommissieleden maken onderdeel uit van een toetscommissie.

Yoke Wai Wong	: SKE
Jasper Kerstens	: BKE, SKE
Jan van de Werken	: SKE
René Visser	: SKE
Judith Janssen	: SKE (behaald oktober 2022)
Corinne Seijbel	: BKE
Klaas van Brakel	: BKE

Toetsdeskundigheid toetsborgingscommissieleden

De leden van de toetsborgingscommissies zijn toetsdeskundig en capabel om de borgingsactiviteiten uit te voeren. De meesten hebben jarenlange ervaring als toetsborgingscommissielid en docent/examinator. De meeste leden hebben deelgenomen aan het deskundigheidsbevorderingstraject. Naast de onderwerpen borging assessment en programmatisch toetsen is ook aandacht besteed aan de regels en richtlijnen bij toetsreviews, constructive alignment op toetsniveau en opleidingsniveau. Er is gekalibreerd

n.a.v. een toetsreview waaronder van een assessment aan de hand van een concept evaluatieformulier (inmiddels definitief). Ook is er geoefend met het voeren van een constructief feedbackgesprek. De leden vonden het gesprek tussen de leden van verschillende toetsborgingscommissies erg waardevol. Ook vonden ze het prettig dat ze input hebben kunnen leveren voor de evaluatieformulieren assessment en programmatisch toetsen.

Toetscommissie A

Jasper Kerstens : BKE, SKE
Judith Janssen : SKE (behaald oktober 2022)
Nitin Shahi : bezig met SKE (afronding gepland 2022-2023)
Cemile Arioiz : SKE
Esther Ronkes : BKE

Toetscommissie B

Tymon Hommes : bezig met SKE (afronding 2022-203)
Charlotte Hermans : SKE
Emile Meijer : bezig met BKE (afronding 2022-2023)
Rinus de Regt : BKE
Jeroen de Wolf : BKE

Toetscommissie C

Myrthe Metsch : BKE, bezig met SKE (afronding 2021-2022)
Myrna Toussaint : SKE
Johan Walhout : BKE
Cees Stolk : bezig met BKE (afronding 2022-2023)
Rob Lampe : BKE

7.3. Trends en/of aandachtspunten

De leden van de examencommissie en toetsborgingscommissies zullen zich blijven professionaliseren. Aankomend studiejaar zal de examencommissie de bereidheid van de toetsborgingscommissieleden om SKE te doen inventariseren. Verder zullen er concrete afspraken gemaakt moeten worden om de reeds gestarte BKE- of SKE-trajecten af te ronden.

Voor aankomend studiejaar worden weer bijeenkomsten georganiseerd ten behoeve van de deskundigheidsbevordering op het gebied van borging van assessment (verdieping), programmatisch toetsen (verdieping) en toetsprogramma. Bij de opleiding ICT worden de docenten opgeleid voor programmatisch leren en toetsen. De voorzitter van de examencommissie schuift aan bij deze trainingen om meer inzicht te krijgen in Programmatisch toetsen.

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

De benoemingsprocedure is ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd gebleven. Voor de aanwijzing van interne examinatoren, conform vastgesteld profielschets examinatoren,⁶² worden de onderwijsmanagers gevraagd een voordracht te doen middels een format⁶³ waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een aanwijzing als examinator en als examinator op eindniveau. De voordrachtlijsten zijn grotendeels reeds ingevuld op basis van de voordracht van vorig studiejaar. De onderwijsmanagers is verzocht de lijsten te actualiseren omtrent nieuwe docenten en behaalde certificaten (BDB/BKE/SKE).

Bij enkele opleidingen is een aantal nieuwe docenten gestart die niet aangewezen kunnen worden omdat ze niet voldoen aan de voorwaarden voor aanwijzing. Vaak hebben deze mensen geen of onvoldoende onderwijservaring, althans niet in het hoger onderwijs. Hierdoor ontstaat een (te) grote druk op de wel benoemde examinatoren om alle tentamens te beoordelen en cijfers vast te stellen. In overleg met de onderwijsmanager zijn enkele docenten alsnog aangewezen als examinator met toelichting. Zij worden in staat gesteld te beoordelen echter worden ze uitgesloten van cursus-en toetsontwikkeling. Deze aanwijzing is voor één jaar geldig en gaat gepaard met een supervisiesysteem, waarbij de examencommissie middels een evaluatiedocument op de hoogte wordt gesteld welke acties zijn ondernomen door de examinator met toelichting en zijn supervisor (aangewezen examinator) om de beoordelingskwaliteit te borgen.

Daarnaast is er een zeer kleine groep docenten die reeds jaren in dienst is maar nooit een aantoonbare onderwijsbevoegdheid heeft gehaald. Een andere groep bestaat uit docenten die afkomstig zijn uit het werkveld en reeds jaren een kleine aanstelling (0,2 fte) hebben. Van hen wordt niet gevraagd een onderwijsbevoegdheid/BKE te halen. Van beide groepen kunnen docenten benoemd worden als examinator met toelichting van de onderwijsmanager. Ook deze aanwijzing geldt één jaar.

Een groep docenten die reeds gestart is met BDB/BKE/SKE wordt aangewezen als examinator in opleiding. Deze benoeming geeft de docent dezelfde mogelijkheden als een examinator met dien verstande dat de examencommissie wel als voorwaarde voor aanwijzing stelt dat de gestarte opleiding binnen een redelijke termijn wordt afgerond. Als dit niet gebeurt, kan dit gevolgen hebben voor een eventuele herbenoeming.

De grote groep docenten die geheel voldoet aan het profiel is aangewezen als examinator en/of als examinator eindniveau. De aanwijzing als examinator vervalt met onmiddellijke ingang zodra de docent geen deel meer uitmaakt van het personeel dat belast is met de verzorging van het onderwijs binnen de RAc. Alle aangewezen examinatoren hebben een aanwijzingsbrief ontvangen. Er zijn geen aanwijzingen teruggedraaid. Wel heeft de examencommissie het examinarschap van een docent ter discussie gesteld bij de onderwijsmanager. In overleg met de onderwijsmanager is er besloten dat de docent werken van studenten mag blijven beoordelen. Hij heeft echter geen actieve rol meer bij de ontwikkeling van cursussen en toetsen.

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

Via een vergelijkbare procedure is ook een aantal externe examinatoren aangewezen. Deze examinatoren zijn ingezet bij de beoordeling van eindwerken van studenten, zoals scripties, stageverslagen, eindpresentaties en assessments. De inzet van externen wordt door de examencommissie als waardevol ervaren omdat op die manier de relevantie van het eindniveau van de opleidingen geborgd wordt vanuit het werkveld.

De meeste voordrachten zijn pas lopende het studiejaar door de opleidingsmanagers of afstudeercoördinatoren gedaan omdat deze externen over het algemeen pas in het tweede deel van het jaar worden ingezet. Er zijn afwijkende criteria opgesteld, omdat van deze externen niet verwacht kan worden dat zij voldoen aan dezelfde criteria die gelden voor interne examinatoren. Deze zijn afgeleid van de profielschets externe examinatoren⁶⁴, vastgesteld door de examencommissie in 2018.

Bij de voordracht wordt een 'verklaring extern deskundige'⁶⁵ en Curriculum Vitae aangeleverd. In de verklaring staan de benodigde persoonsgegevens en voor welke cursussen zij ingezet zullen worden. Daarnaast verklaart de externe dat hij/zij betrouwbaar zal omgaan met persoonsgegevens en zal deelnemen aan trainingen en/of kalibratiesessies. Dit jaar zijn bijna alle voorgedragen externen door de examencommissie aangewezen waarvan een deel van de externe examinatoren vorig jaar door de examencommissie is aangewezen. Zij hebben een aanwijzingsbrief van de examencommissie ontvangen. Enkele voorgedragen externe deskundigen zijn niet door de examencommissie aangewezen als externe examiner wegens de schijn van belangenverstrengelingen. Deze deskundigen voldeden aan de criteria echter hebben ze vrij recentelijk hun Ad-diploma van de betreffende deeltijdopleiding verkregen.

8.3. Trends en/of aandachtspunten.

Wegens inhouse-trainingen 'BKE in een week' zijn er veel docenten inmiddels BKE gecertificeerd of zijn in afwachting van hun assessments. Bij enkele opleidingen zijn er docenten met een kleine aanstelling (0.2 - 0.4 fte) gestart met het deeltijd opleidingstraject BDB. Ook is er een groep gestart met het BKE- of SKE-traject, echter laat de afronding van het traject langer op zich wachten wegens verscheidene omstandigheden. Alles bijeengenomen ziet de examencommissie dat docenten worden gestimuleerd en gefaciliteerd om BDB/ BKE te halen. Desalniettemin is het belangrijk dat de onderwijsmanagers bijsturen indien de start of afronding van zo'n traject te lang op zich laat wachten. Dit kan immers gevolgen hebben voor de aanwijzing voor het aankomend studiejaar aangezien de examencommissie de BKE-eis heeft opgenomen in het profiel van de interne examinatoren.⁶⁶ De examencommissie heeft daartoe besloten vanwege het doel dat in 2022 alle docenten het BKE-certificaat hebben behaald. De onderwijsmanagers zijn aan het begin van dit verslagjaar van de plannen op de hoogte gesteld, zodat ze er tijdig op konden anticiperen. Bij de aanscherping van het profiel is de examencommissie er zich terdege van bewust dat de BKE-eis gezien de snel naderende deadline van 1 januari 2023 niet voor iedereen haalbaar is. Derhalve wordt 2022-2023 als overgangsjaar gebruikt om de deskundigheidseisen te halen.

Er zijn twee voorgedragen externe deskundigen niet benoemd als externe examiner ook al voldeden ze aan de criteria. Wegens voortschrijdend inzicht wordt het profiel van een externe examiner⁶⁷ aangescherpt voor aankomend studiejaar.

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van betrokkenheid

In dit verslagjaar hebben geen accreditaties van bestaande opleidingen plaatsgevonden. Wel is de nieuwe opleiding Data analytics geaccrediteerd. De examencommissie is betrokken geweest bij de voorbereiding van de aanvraag van Data Analytics. De voorzitter van de examencommissie heeft een bijeenkomst van de opleiding bijgewoond waarbij uitleg is gegeven aan de opbouw van de opleiding, het didactisch model programmatisch leren en toetsconcept programmatisch toetsen. Verder zijn het TNO-dossier met betrekking tot toetsing en de afstudeerhandleiding bekeken en voorzien van feedback.

Voor de opleiding Data Analytics heeft de voorzitter van de examencommissie deelgenomen aan de borgingsronde van de online visitatie van het panel en uitgelegd hoe de examencommissie invulling geeft aan haar wettelijke borgingstaken. Het panel heeft positief over de kwaliteit van de opleiding geoordeeld. Het voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing. Het panel was positief over het praktijkgerichte karakter van de opleiding en de keuze voor programmatisch leren en toetsen. Wel wordt er gesignaleerd dat de vele feedbackmomenten een uitdaging zijn voor de docenten. Verder heeft het panel de examencommissie geadviseerd om een meer proactieve rol te vervullen bij de visieontwikkeling van programmatisch toetsen.⁶⁸

9.2. Effecten van betrokkenheid

De betrokkenheid van de examencommissie bij een TNO-aanvraag wordt als prettig ervaren door de betrokkenen. De examencommissie heeft meer inzicht gekregen in het profiel en het eindniveau van de nieuwe opleiding. De examencommissie heeft het traject richting de visitatie als positief ervaren waarbij men openstond voor feedback en aanbevelingen. Gezamenlijk wordt er besproken hoe de toetskwaliteit verder bevorderd kan worden. Door al deze activiteiten worden alle stakeholders zich extra bewust van hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot het toetsproces en toetskwaliteit. De meeste aanbevelingen die door de examencommissie zijn gegeven, worden door de opleidingen goed ontvangen en overgenomen.

De nauwe betrokkenheid van de examencommissie bij de opleidingen laat het panel zien dat de examencommissie in samenwerking met de toetscommissie haar wettelijke taken vervult en een heldere en stevige positie heeft binnen de RAc.

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van betrokkenheid

In voorbereiding op de TNO van de opleiding Data Analytics heeft de examencommissie een bijeenkomst bijgewoond waarbij de gekozen onderwijs- en toetsvisie programmatisch (leren en) toetsen is toegelicht. De examencommissie heeft daarbij kritische vragen gesteld o.a. over het niveau-opbouw van het examenprogramma, de feedbackgeletterdheid van de docenten op datapunten en de high-stake beoordelingen. Verder zijn de afstudeerhandleiding en het toetsplan voorzien van feedback.

Ook is de examencommissie betrokken geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding Ad Social Work. De examencommissie heeft feedback gegeven op het afstudeerprogramma en het TNO-dossier op het gebied van toetsing. In opvolging van de feedback is de toetsdekkingsmatrix aangescherpt, zodat alle geformuleerde leeruitkomsten op eindniveau worden getoetst. Verder heeft de examencommissie het gebruik van de piramide van Miller voor de niveauopbouw van de opleiding ter discussie gesteld. De opleiding wordt in oktober 2022 gevisiteerd.

10.2. Effecten van betrokkenheid

De examencommissie ziet het belang om betrokken te zijn bij nieuwe onderwijsactiviteiten aangezien het borgingsvraagstuk vanaf het begin een rol moet spelen bij de ontwikkeling van nieuw onderwijs en toetsing. Hierdoor kan de borging van de door de opleiding gemaakte keuzes ter discussie gesteld worden. Verder zal de examencommissie de ontwikkeling van programmatisch toetsen in het oog houden.

11. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

Niet van toepassing binnen het instituut Rotterdam Academy.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

Niet van toepassing binnen het instituut Rotterdam Academy.

12. Proces examens en diplomering

12.1. Proces examens en diplomering

Compliance, beleid en validiteit

Binnen de Rotterdam Academy (RAc) worden Ad-opleidingen aangeboden met een duidelijk beroepsperspectief waarbij het Ad-onderwijs duidelijk is gepositioneerd op niveau 5. Er worden beleidstukken door de RAc gehanteerd zoals strategisch beleidsplan 2017-2021, kwaliteitsbeleid, toetsbeleid en Onderzoekende houding op niveau 5. De daar genoemde uitgangspunten vormen de basis voor iedere Ad-opleiding en komen tot uiting in het opleidingsprofiel en toetsplan. In het opleidingsprofiel komen o.a. aan bod: de doelgroep, het beroepsprofiel, het competentieprofiel, de onderwijsvisie en de inrichting ervan (standaard 1). In het toetsplan van de opleiding zijn weergegeven: de toetsvisie, het toetsprogramma en afstudeerprogramma, de competentiedekkingsmatrix (incl. eindniveau) en de kwaliteitsborging van toetsing (standaard 2 en 3).

Het opleidingsprofiel en het toetsplan worden meegenomen bij de borging van werken op eindniveau. Op basis van de bovengenoemde beleidstukken van het instituut en de opleidingen, de borgingsactiviteiten van de toetsborgingscommissies (zie hoofdstuk 3) en de borgingsactiviteiten op eindniveau van de examencommissie (zie hoofdstuk 4) kan er over het geheel geconcludeerd worden dat de studenten die het toetsprogramma hebben doorlopen over de juiste kennis, inzicht en vaardigheden beschikken voor het getuigschrift van hun opleiding.

Getuigschriften

Afgelopen verslagjaar is conform de jaarplanner van de examencommissie de inhoud van de getuigschriften gecontroleerd op basis van de officiële opleidingslijst (CROHO-lijst). De opleidingen werd verzocht de gerealiseerde leerresultaten op de achterkant van het getuigschrift en de inhoud van het diplomasupplement te controleren. Vervolgens heeft de examencommissie een laatste check gedaan, zodat er een correct getuigschrift wordt afgegeven. Bij het uitprinten van de getuigschriften waren een tweetal belangrijke aandachtspunten die handmatig verwerkt moesten worden en die enkele keren gecorrigeerd moesten worden:

1. Op de achterkant van de getuigschriften de juiste gerealiseerde leerresultaten koppelen aan de juiste examenprogramma's van de opleiding Ondernemen. Per september 2020 heeft de opleiding een nieuw competentieprofiel waarbij de beoogde leerresultaten afwijken van de oude competentieset. Echter laat het systeem niet toe om de juiste examenprogramma's van studenten te koppelen aan de juiste gerealiseerde leerresultaten.
2. In het diplomasupplement wordt bij het overzicht behaalde studieresultaten (Programma details) jaartallen achter Year 1 en Year 2 gezet, echter zijn de jaartallen om onverklaarbare redenen niet altijd correct. Derhalve werden, in afstemming met juridische zaken, de jaartallen achterwege gelaten.

Proces diplomering

Aan het einde van de maand is er een examenraadsvergadering waarbij studenten, die het gehele examenprogramma hebben afgerond en het diploma hebben aangevraagd, geslaagd verklaard worden. Een coördinator Logistiek van het bedrijfsbureau zorgde ervoor dat de examencommissie de vergaderlijsten per opleiding incl. de bijbehorende studievoortgangsoverzichten ontvingen ter controle. Op de vergaderlijst stonden namen van studenten die voldeden aan de vereisten, het gemiddelde cijfer, wel of niet cum laude geslaagd en laatst behaalde resultaat met datum. Na de controle werden de voorgedragen studenten in de vergadering geslaagd verklaard en ondertekende de voorzitter de vergaderlijsten. Deze lijsten werden overgedragen aan de coördinator Logistiek en zij zorgde ervoor dat de getuigschriften werden geprint. De voorzitter van de examencommissie ondertekende de getuigschriften en vervolgens werden deze klaargelegd voor de diploma-uitreiking.

Bij een feestelijke diploma-uitreiking, aan het begin van het daaropvolgend studiejaar, werden de getuigschriften uitgereikt door de opleidingen middels een afgegeven mandaat van de examencommissie. Zij volgden daarbij het protocol diplomering⁶⁹ opgesteld door de examencommissie. Het protocol omvat o.a. aanwijzingen over wanneer het cijfer van de laatste cursus ingevoerd dient te worden, wat het mandaat inhoudt en op welke aspecten gelet moet worden tijdens de diploma-uitreiking. Verder konden studenten op aangegeven data gedurende het jaar hun diploma ophalen bij de examencommissie.

In het proces kwam het wel eens voor dat studenten niet tijdig werden voorgedragen terwijl ze wel voldeden aan de vereisten. Veelal had dit te maken met een voldoende resultaat van een geconverteerde cursus die nog niet was opgenomen in het examenprogramma van de student. Na nader onderzoek werden de studenten alsnog geslaagd verklaard.

12.2. Aantal verstrekte getuigschriften

In dit verslagjaar heeft de examencommissie in totaal 741 Associate degree getuigschriften mogen verstrekken. Het aantal verstrekte getuigschriften is ten opzichte van vorig verslagjaar lichtelijk gestegen met 3,3%. Er is geen aanwijsbare verklaring voor deze stijging.

Gedurende het verslagjaar van september tot en met juli 2022 zijn in totaal 510 studenten, zowel hogerejaars studenten als nominale studenten, geslaagd verklaard. De teller van studenten die veelal na een summerschool 2 (artikel 12 van het opleidingsspecifieke hoofdstuk) 120 studiepunten hebben behaald, stond op 214. Ten opzichte van vorig verslagjaar hebben 28,14% meer studenten gebruik gemaakt van een extra kans om de totale 120 punten te behalen.

12.3. Trends en/of aandachtspunten

Naast de opleiding Ondernemen zijn er meerdere opleidingen die een nieuw (aangepast) competentieprofiel hebben naar aanleiding van een nieuw vastgesteld landelijk bachelor/Ad domeinprofiel. De volgende opleidingen hebben er reeds op geanticipeerd en starten aankomend studiejaar met nieuwe (aangepaste) leerresultaten: Integraal Bouwmanagement, Engineering, Maintenance & Mechanics en Pedagogisch Educatief Professional. Om alle zorgvuldigheid te betrachten aangaande de juistheid van gegevens op de uit te reiken getuigschriften hebben de examencommissie RAc en het hoofd bedrijfsvoering, de functioneel beheerder verzocht Osiris zodanig in te richten dat de juiste leerresultaten gekoppeld kunnen worden aan de juiste examenprogramma's. Dat is echter nog niet mogelijk. Om dit te

kunnen realiseren moet de wens breder gedragen worden binnen Hogeschool Rotterdam en moet het ook bij voorkeur voor andere onderwijsinstellingen interessant zijn. Inmiddels is de wens hiervoor bij het Platform Voorzitters Examencommissies (PVE) uitgesproken en wordt deze ook door het platform ondersteund. Tevens zal het dagelijks bestuur van het PVE deze kwestie voorleggen aan de Randstand-hogescholen (R6).

Een ander aandachtspunt in het proces diplomering is het controleren van de getuigschriften en diplomasupplementen alvorens te printen. Tevens dient de lijst van studenten die mogelijk in aanmerking komen voor diplomering beter nagelopen worden vóór de examenraadsvergadering. De examencommissie gaat met de betrokkenen het proces evalueren en aanscherpen om onnodige onregelmatigheden te voorkomen.

Het door de examencommissie ontwikkelde evaluatieformulier toetsprogramma wordt gebruikt om een expliciet oordeel te geven over “het geheel der dingen”, waarbij samenhang van cursussen met de bijbehorende toetsen en plaats in het curriculum navolgbaar zijn. De analyse wordt gerealiseerd in samenwerking met o.a. een lid van de toetscommissie, curriculumcommissie en opleidingscommissie. Hiervoor worden een meerjarenplan gehanteerd.

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

In totaal 83 keer is door examinatoren en medewerkers onderwijsondersteuning een melding gedaan van vermeende fraude bij de examencommissie. 81 meldingen kwamen binnen via Osiris Zaak en twee meldingen per mail wegens vermeende fraude bij een RAc-keuzecursus door een student van een ander instituut. Het aantal meldingen is met 39,6% gestegen (van 58 naar 83 meldingen). Een mogelijke verklaring is dat afgelopen studiejaar schriftelijke en digitale toetsen op locatie plaatsvonden. Er zijn meer zaken binnen gekomen waarbij studenten hun digitale toets elders hebben gemaakt dan op de toegestane locatie. Echter betrof het grootste deel van de fraudemeldingen de verschijningsvorm plagiaat. Van de behandelde zaken wordt in ruim 60% van de gevallen (57 tegenover 26) fraude bewezen verklaard.

Acht studenten zijn tegen het besluit in beroep gegaan bij het College van beroep voor de examens (Cbe), zie hoofdstuk 16 Aantal beroepszaken CBE.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

In de gevallen van fraude ging het om gedragingen zoals beschreven in artikel 4.10 deel 1 en hoofdstuk 9 Regels en richtlijnen examencommissies van de Hogeschoolgids. Daar waar sprake was van plagiaat ging het om de verschillende situaties die in ieder geval aangemerkt worden als plagiaat zoals beschreven in artikel 9.2 Regels en richtlijnen examencommissies. In al deze vormen wordt het de examinator geheel of gedeeltelijk onmogelijk gemaakt om een oordeel te vellen over de af te toetsen kennis, inzicht, vaardigheden of (beroeps)houding.

In een groot aantal gevallen van plagiaat gaat het om studenten die werk hebben overgenomen van medestudenten zowel bij individuele als bij groepsopdrachten. Andere verschijningsvormen van plagiaat waren studenten die gebruik hebben gemaakt van bronnen van derden zonder (correcte) bronvermelding en/of het laten doorgaan als eigen werk of eigen gedachten. Bij de hoorzittingen worden meestal tijdgebrek, persoonlijke omstandigheden en niet op de hoogte zijn van de definities van plagiaat als oorzaak aangedragen.

Naast plagiaat heeft de examencommissie onderzoek gedaan naar fraudemeldingen inzake vervalsing handtekening bedrijfsbegeleider, manipulatie inhoud adviesformulier, manipulatie uitwerking tentamen bij inzage, deelname digitale toetsen buiten tentamenlokaal en ongeoorloofd gebruik van middelen tijdens het tentamen. Ook waren er onregelmatigheden waarbij studenten in staat werden gesteld aan een toets deel te nemen terwijl ze daarvoor werden uitgesloten door de examencommissie naar aanleiding van een eerdere fraudezaak.

13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

Wanneer de examencommissie in het kader van tentaminering vaststelt dat sprake is van fraude of een onregelmatigheid, kan zij de sanctie(s) opleggen zoals opgenomen in artikel 4.10 Hogeschoolgids of het tentamen ongeldig verklaren conform artikel 4.11 Hogeschoolgids.

Bij het vaststellen van de op te leggen sancties heeft de examencommissie de sanctie(s) opgelegd zoals opgenomen in artikel 4.10 van de hogeschoolgids. In ieder geval werd het tentamen, dan wel het ingeleverde werk, ongeldig verklaard. Mogelijke uitsluiting van toetsing van cursussen bekeek de examencommissie per geval. De examencommissie volgt de richtlijn waarbij de student die het werk overneemt van een medestudent, wordt uitgesloten van deelname aan tentamens voor ongeveer vier studiepunten. Om te voorkomen dat de studeerbaarheid in het gedrang komt worden ze uitgesloten van de eerste gelegenheid. Er wordt expliciet in het besluit vermeld dat de student wel mag deelnemen aan de herkansingen van de uitgesloten cursussen. Bij zaken waarbij sprake was van valsheid in geschrifte volgde een zwaarder sanctie waarbij studenten werden uitgesloten voor deelname aan toetsen van drie maanden of een half jaar.

De examencommissie heeft een plagiaatwijzer samengesteld voor zowel studenten als docenten waarin aandacht wordt besteed aan de verschillende verschijningsvormen van plagiaat met voorbeelden. De plagiaatwijzer is beschikbaar op Hint. Voor docenten en medewerkers onderwijsondersteuning is ook de procedure die gevolgd dient te worden bij het constateren van vermeend plagiaat opgenomen. Hierbij wordt voorgeschreven dat voor al het werk dat ter beoordeling moet worden ingeleverd door studenten in Cumlaude een inleveropdracht moet worden aangemaakt waarbij de plagiaatcontrole door Turnitin moet worden ingeschakeld. Bij gevallen van vermeend plagiaat worden plagiaatrapporten door examinatoren aangeleverd. Bij de melding van fraudezaken dient rekening gehouden te worden met de privacy van de (mede)studenten.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

De examencommissie heeft afgelopen verslagjaar geen fraude door examinatoren geconstateerd.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

Niet van toepassing

13.6. Trends en/of aandachtspunten

Het bewustzijn wat betreft plagiaat zowel bij studenten als docenten blijft een aandachtspunt. Het is sterk aan te raden om ieder studiejaar dit onder de aandacht te brengen bij de eerstejaarsstudenten. In gesprekken met studenten van sommige opleidingen gaven ze geregeld aan niet goed op de hoogte te zijn van de regels. Een opvallend voorbeeld is dat enkele studenten aan de regels voldeden van parafasering, maar niet het besef hadden dat hun werk niet beoordeelbaar was aangezien hun werk grotendeels gebaseerd was op het werk van derden. Hierover zijn we in gesprek gegaan met de betreffende opleiding, echter is het aan te bevelen om dit RAc-breed door te trekken. Derhalve zal de

plagiaatwijzer geactualiseerd worden in het nieuwe studiejaar en in de voorlichtingsronde bij opleidingen onder de aandacht gebracht worden. Dit onderwerp is ook aan bod gekomen in het coördinatorenoverleg en zal verder in het nieuwe studiejaar vormgegeven worden.

Daarnaast was het herhaaldelijk gebruik van dezelfde opdracht bij een opleiding onderwerp van het gesprek aangezien het onbewust plagiaat in de hand werkt. Ook dit onderwerp zal in de plagiaatwijzer worden opgenomen.

Afgelopen studiejaar heeft de RAc-werkgroep "plagiaat" een bijeenkomst georganiseerd waarbij enkele leden van andere examencommissies van de Hogeschool Rotterdam aanwezig waren. Hierbij werd verkend of het mogelijk is om een bepaalde lijn te ontdekken in de vormen van plagiaat en het eventueel mogelijk is om tot een consensus te komen over (de zwaarte van) het plagiaat en/of de hoogte van de op te leggen sanctie. Door de aanwezig leden werd een voorzichtige conclusie getrokken dat een HR-brede sanctieladder wellicht onmogelijk is omdat de verschillen tussen zaken simpelweg te groot zijn. Wel is het wenselijk om richtlijnen te hebben voor een sanctieladder per examencommissie.⁷⁰

Intern is er afgesproken dat er een sanctieladder gaat komen voor de eigen examencommissie op basis van de diverse fraudezaken die aan bod zijn gekomen in de afgelopen studie jaren. Daarbij moet er rekening gehouden worden met opleidingen die met grote onderwijseenheden werken.

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond

In dit verslagjaar is er in totaal 86 keer een klacht ingediend over een toets waarvan 9 gevallen via Bureau Klachten en Geschillen binnen zijn gekomen. De klachten betroffen de omstandigheden waarin tentamens werden afgenomen. Het aantal ontvangen individuele klachten over een toets is met 28,3% gedaald ten opzichte van het vorige verslagjaar. Een mogelijke verklaring van deze daling is dat er efficiënter werd geanticipeerd op onregelmatigheden door de tentamenorganisatie. De examencommissie werd vrij snel op de hoogte gesteld van de gebeurtenis en er werd verzocht een uitspraak te doen over de onregelmatigheid. Daarnaast werd aan de studenten gecommuniceerd het besluit van de examencommissie af te wachten in plaats van meteen een zaak aan te maken in Osiris. Wel waren er enkele studenten die meteen een klacht hebben ingediend, echter hebben de meesten gehoor gegeven aan het verzoek van de opleiding. Een andere verklaring is dat sommige studenten een klacht over een toets indienen via 'Toetskans, extra of vervroegd' omdat ze een extra kans willen wegens onregelmatigheden.

Bij een klacht over de inhoud van een toets of de beoordeling daarvan wordt deze niet in behandeling gekomen. Studenten kunnen een administratief beroep indienen bij het College van beroep voor de examens (Cbe).

Van alle 86 ingediende klachten zijn er 40 (waarvan vier gedeeltelijk) gegrond verklaard. Meer dan de helft van de ontvangen klachten is ongegrond of niet ontvankelijk verklaard.

De klachten die gegrond zijn verklaard, betroffen vaak dezelfde toetsen die in onderwijsperiode 1 en 2 plaatsvonden. Hierbij moet worden meegenomen dat in een aantal gevallen is besloten dat indien een extra toetskans moet worden aangeboden, dit dient te gelden voor alle studenten uit de studentgroep ongeacht of zij zelfstandig hierover een klacht hebben ingediend bij de examencommissie. Het betrof onderstaande situaties:

- Studenten hadden een onvolledige toets gekregen waarbij een groep niet in staat werden gesteld om een rekenmachine te gebruiken terwijl deze was toegestaan;
- Studenten werden belemmerd in het maken van een schriftelijke (digitale) toets wegens een langdurige stroomstoring in de wijk;
- Studenten hadden een niet-valide toets gemaakt waarbij de gehanteerde toetsvorm niet conform de hogeschoolgids was;
- Studenten hadden bij een digitale toets niet de volledige tentamentijd gekregen waarbij onduidelijkheid was ontstaan of aantekeningen uit de lessen waren toegestaan. Tevens waren er ICT-problemen en konden meerdere studenten de toets niet maken of inleveren.

Andere klachten gingen om individuele studenten die niet voldoende toetstijd hebben ontvangen of het gemaakte niet konden inleveren wegens technische onregelmatigheden bij de digitale toetsen.

In geval van gegrondverklaring werden de studenten eerst doorverwezen naar de herkansing. Bij een onvoldoende resultaat werd een extra kans georganiseerd.

Naast eerdergenoemde situaties hebben opleidingen ook melding gemaakt van onregelmatigheden waarbij het vormen van een juist oordeel over de verworven kennis, inzicht en vaardigheden van de betreffende studenten is belemmerd. Het betrof een tweetal situaties:

- Studenten hadden bij de herkansing een identieke digitale toets als bij de eerste kans gemaakt;
- Studenten hadden de toets gemaakt terwijl het lokaal niet in tentamenopstelling was.

De examencommissie heeft deze toetsen ongeldig verklaard. Studenten werden in staat gesteld om de toets opnieuw te maken.

14.2. Trends en/of aandachtspunten

De problemen die de digitale toetsen met zich meebrengen blijven een aandachtspunt ook al is er een daling van het aantal klachten over een toets. Het gaat met name om individuele problemen met (tussentijds) inloggen, toetsen die niet online (op tijd) klaarstaan of vastliepen, toetsen met verkeerde koppelingen en computers die niet naar behoren functioneerden. Hieruit blijkt des te meer dat de digitale toetsen secuur voorbereid moeten worden door de tentamenorganisatie. Verder heeft de examencommissie bij twee opleidingen het verzoek neergelegd om de technische opzet van een digitaal tentamen te vereenvoudigen, zodat het proces vanaf het openen van een toets tot aan het inleveren van een toets transparant is en niet onnodig complex wordt gemaakt.

Ten behoeve van de besluitvorming werden er processen-verbaal van de toets opgevraagd. Deze processen-verbaal werden door de surveillanten ingevuld. Op verzoek van de examencommissie is de opzet van het proces-verbaal aangescherpt, zodat de informatie die nodig was om tot een oordeel te komen compleet was. Het nieuwe format is in onderwijsperiode 4 in gebruik genomen en zal in het nieuwe jaar worden geëvalueerd. Een ander onderwerp van gesprek voor aankomend studiejaar is de archivering van de processen-verbaal. Het is enkele keren voorgekomen dat de processen-verbaal niet direct beschikbaar waren of ontbraken.

15. Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantal hoorzittingen

Bij ontvangst van het voorgenomen besluit (verzoek afwijzen/gedeeltelijk toewijzen) via Osiris Zaak met betrekking tot een klacht over een toets, verzoek tot vrijstelling, individuele (overige) regelingen en 'kans extra of vervroegd' krijgt de student de gelegenheid om gehoord te worden. Indien ze gehoord willen worden, dienen ze dat aan te geven in het digitale systeem. In het geval van vermeende fraude worden studenten te allen tijde uitgenodigd voor een hoorzitting.

De hoorzitting wordt via Teams afgenomen door twee examencommissieleden. De verklaring van de student wordt in het proces-verbaal⁷¹ vastgelegd. Het proces-verbaal wordt op het scherm gedeeld en de student geeft mondeling zijn goedkeuring. Het proces-verbaal wordt in Osiris Zaak gehangen en is zichtbaar voor de student.

De examencommissie neemt een definitief besluit rekening houdend met de verklaring van de student. In een enkel geval week het definitief besluit af van het voorlopig besluit. Osiris zaak laat niet toe om deze gegevens op te vragen. Bij afwezigheid zonder afmelding wordt het definitief besluit conform voorgenomen besluit doorgezet. Indien een student zich afmeldt, krijgt de student nog 1 maal de gelegenheid om gehoord te worden.

De examencommissie heeft het afgelopen jaar in totaal 124 hoorzittingen genoteerd. Een stijging van 40,9% ten opzichte van vorig verslagjaar. Deze stijging is deels te verklaren doordat er meer meldingen van vermeende fraude zijn ontvangen. 83 hoorzittingen betrof gevallen van vermeende fraude. In het geval van een vermoeden van fraude wordt de student te allen tijde uitgenodigd voor een hoorzitting. Van de 83 gevallen van vermeende fraude hebben studenten grotendeels gehoor gegeven aan de uitnodiging. Bij enkele gevallen kwamen studenten niet opdagen zonder kennisgeving. Ten behoeve van een goede besluitvorming heeft de examencommissie deze studenten opnieuw uitgenodigd voor een hoorzitting. De meesten hebben daar gebruik gemaakt. Bij twee zaken ging de student niet in op de uitnodiging en heeft de examencommissie uiteindelijk een besluit genomen zonder de student te horen.

De andere 40 hoorzittingen betroffen gevallen van studenten die ervoor gekozen hadden om gehoord te worden na ontvangst van het voorlopige besluit via Osiris Zaak. Het betrof zaken omtrent een extra of vervroegde toetskans (24), klacht over een toets (5), vrijstellingen (6), en overige regelingen (5). In enkele gevallen kwamen studenten niet opdagen. De meeste studenten zien af van een hoorzitting indien het voorgenomen besluit helder is onderbouwd. In enkele gevallen kwamen studenten op de hoorzitting en bleek dat ze het besluit niet voldoende hadden begrepen of toch een poging deden terwijl ze geen aanvullende informatie hadden.

15.2. Trends en/of aandachtspunten

Bij twintig procent van de afgewezen (gedeeltelijk toegewezen) zaken hebben studenten aangegeven gehoord te willen worden. Hierbij is te zien dat het aantal studenten dat gehoord wil worden bij een klacht over een toets is gedaald naar 10,8%. Het goed motiveren van de besluitvorming blijft belangrijk om het aantal hoorzittingen terug te dringen. Al is het afhankelijk van de hoeveelheid vermeende fraudezaken. Verder is de indruk van de examencommissie dat sommige studenten per abuis op 'horen' hebben geklikt gezien hun afwezigheid zonder kennisgeving.

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond

In totaal hebben twaalf studenten, zeven minder dan vorig verslagjaar, een beroep ingediend bij het College van beroep voor de examens (Cbe). Bij drie van de twaalf zaken gingen studenten in beroep tegen het besluit van de examinerator. Na ontvangst van het beroep heeft de examencommissie samen met de examinerator (verweerder) een gesprek gevoerd met de studenten om te onderzoeken of een minnelijke schikking mogelijk is. Na het gesprek hebben twee studenten ervoor gekozen hun klacht in te trekken. Eén beroepszaak is geschikt door de student inzage aan te bieden conform de RAc-procedure.

Van de negen beroepszaken tegen het besluit van de examencommissie is er één ongegrond verklaard door het Cbe, drie zaken zijn ingetrokken en vier zaken zijn afgesloten middels een schikking. Zeven van deze negen beroepszaken betroffen het besluit van de examencommissie inzake fraude. Veelal gingen ze in beroep vanwege de hoogte van de sanctie. In de schikkingsgesprekken heeft de examencommissie toegelicht waarom deze sancties zijn opgelegd. Vier studenten hebben de beroepszaak ingetrokken. Naar aanleiding van het schikkingsgesprek en nader onderzoek heeft de examencommissie twee zaken geschikt middels een verlaging van de punitieve sancties. Bij één student was er geen ruimte om te schikken en deze is door het Cbe ongegrond verklaard.

16.2. Trends en/of aandachtspunten

Voor aankomend studiejaar dient het schikkingsgesprek vastgelegd te worden in een proces-verbaal. Indien er geschikt wordt met de student, dan wordt het schikkingsvoorstel uitgewerkt waarbij beide partijen het dient te ondertekenen.

Indien een student in beroep gaat, is het wenselijk dat alle benodigde informatie beschikbaar wordt gesteld aan de verweerder: zaaknummer (indien van toepassing), opleiding, cursusnaam en -code, naam examinerator en motivatie. Wanneer de informatie compleet is, kan de examencommissie de zaak efficiënter oppakken. In de praktijk is het wel eens voorgekomen dat het onduidelijk was tegen wie de student in beroep ging. Het is aan te bevelen om bij het indienen van een beroepszaak de student een formulier met de benodigde informatie in te laten vullen. Wellicht is er in de toekomst een mogelijkheid om het proces van het Cbe te digitaliseren. Het verzoek zal via het PVE neergelegd worden bij het Cbe.

17. Overige aangelegenheden

In totaal heeft de voorzitter van de examencommissie twaalf bijeenkomsten van het Platform Voorzitters Examencommissies (PVE) bijgewoond. Onderwerpen die o.a. aan bod zijn gekomen waren: borging (eindniveau), inrichting toetscommissie (vervolg), proces diplomeren, aanwijzing examinatoren, R&A examinatoren.

Ook in dit verslagjaar wordt de doorstroom naar de bacheloropleiding mogelijk gemaakt voor studenten die niet tijdig hun diploma hebben weten te behalen. Zij worden in staat gesteld zich in te schrijven in jaar 3 bij een bacheloropleiding voor het studiejaar 2022-2023 zonder een Ad-diploma, mits ze een positief afrondingsadvies hebben ontvangen. Het afrondingsadvies wordt door de opleiding opgesteld waar in redelijkheid verwacht wordt dat de desbetreffende onderdelen voor 1 januari 2023 afgerond kunnen worden in combinatie met het te volgen onderwijs aan de bacheloropleiding. De examencommissie geeft, indien de procedure goed is doorlopen, formeel akkoord op het afrondingsadvies. Deze taak is gemandateerd aan het hoofd van het bedrijfsbureau⁷¹. In totaal hebben 62 studenten een verzoek ingediend voor een positief afrondingsadvies. Uiteindelijk hebben 48 studenten een positief advies gehad. De overige veertien studenten hebben een afwijzing gehad vanwege de grootte van de studieachterstand⁷³. Voor deze 48 studenten wordt indien nodig een vervroegde kans aangeboden zodat ze in staat worden gesteld de laatste studiepunten te behalen voor 1 januari 2023.

18. Bijlagen

18.1. Noten bij de tekst

1. Brakel, K. van (2022). Bijdrage van extern lid 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
2. Hogeschool Rotterdam (2022). Procedure benoeming leden examencommissie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
3. Examencommissie RAc (2022). Evaluatieformulier lid en voorzitter examencommissie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
4. Examencommissie RAc (2022). Toelichting voordracht herbenoeming examencommissie RAc. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
5. Braam, E. van (2022). Verkennende notitie toetsing en examinering versie 5. Dordrecht: Dordrecht Academy.
6. Examencommissie RAc (2021). Mandaat toetscommissie RAc. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
7. Examencommissie RAc (2021). Opdracht mandaat toetscommissie RAc. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
8. Examencommissie RAc (2021). Evaluatieformulieren RAc Opdracht – Schriftelijke toetsen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
9. Rotterdam Academy (2018). RAc Toetsbeleid. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
10. Examencommissie RAc (2021). Format kwartaalrapportage herziene versie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
11. Examencommissie RAc (2020). Professionaliseringsprogramma toetscommissie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
12. Veen, E. van de, M. Pol, Moerkerke, G., De toetscommissie: borgen of zorgen? De rol en positie van de toetscommissie in het bekostigd hoger onderwijs, Hoger Onderwijs Management 2018.
13. Toetsborgingscommissies RAc (2021). Jaarplan 2021-2022 toetsborgingscommissie A, toetsborgingscommissie B en toetsborgingscommissie C. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
14. Examencommissie RAc (2020). Notulen overleg toetscommissie en examencommissie d.d. 05-11-2020; 19-01-2020; 08-04-2021; 09-06-2021. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
15. Toetsborgingscommissie A (2022). Jaarverslag toetsborgingscommissie A 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
16. Toetsborgingscommissie B (2022). Jaarverslag toetsborgingscommissie B 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
17. Toetsborgingscommissie C (2022). Jaarverslag toetsborgingscommissie C 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
18. Examencommissie RAc (2021). Notulen voorzittersoverleg excie en tbcie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
19. AMC (2022). Auditrapport Ad Internet of Things. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
20. AMC (2022). Auditrapport Ad Integraal Bouwmanagement. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

21. Toetsborgingscommissies RAc (2021). Kwartaalrapportages OP1 – OP2 – OP3 – OP4. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
22. <https://www.vernieuwenderwijs.nl/over/> Geraadpleegd op 14 oktober 2022.
23. Muris, M. (2021). Taakbeschrijving curriculumcommissie RAc. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
24. Examencommissie RAC (2021). Handreiking studiehandleiding. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
25. Platform Voorzitters Examencommissies (2022). Onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies 2020-2021 (pp. 48). Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
26. Platform Voorzitters Examencommissies (2022). Onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies 2020-2021 (pp. 49). Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
27. Examencommissie RAc (2021). Jaarplanning borging eindniveau. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
28. Examencommissie RAc (2021). Borgingsprocedure examencommissie RAc 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
29. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument Ad-opleiding 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
30. Examencommissie RAc (2020). Verslag excie kalibratiebijeenkomst Ad-opleidingen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
31. Examencommissie RAc (2020). Verslag excie afstudeerzittingen - assessments Ad-opleidingen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
32. Examencommissie RAc (2021). Monitordocument eindniveau AAC 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
33. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau ACC dt 2021-2022, Borgingsdocument eindniveau ACC vt 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie ACC. Verslaglegging afstudeerzittingen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
34. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau CMC 2021-2022. Verslaglegging kalibraties CMC 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
35. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau AEN-MAM 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie AEN en MAM 2021-2022. Memo borging eindniveau. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
36. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau IOT 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie IOT 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
37. Examencommissie RAc (2021). Monitordocument eindniveau ICT 2021-2022. Gespreksverlag onderwijsmanager nav monitorgesprek. Verslaglegging kalibratiesessie ICT 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
38. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau IBM 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie 2021. Tussentijdse monitorgesprek 18012022. Monitordocument afstudeerprogramma mei 2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
39. Examencommissie RAc (2021). Borgingsdocument eindniveau ALM 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessies 2021-2022. Verslaglegging assessments 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

40. Examencommissie RAc (2021). Verslaglegging monitorgesprek MGT vt 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie 2021-2022. Verslaglegging assessments 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
41. Examencommissie RAc (2021). Verslaglegging monitorgesprek MIZ-MGT dt 2021-2022. Verslaglegging assessments 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
42. Examencommissie RAc (2021). "Borgingsdocument eindniveau OND 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessies 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
43. Examencommissie RAc (2021). Verslaglegging monitorgesprek PEP 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessies 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
44. Examencommissie RAc (2021). Verslaglegging monitorgesprek SAM 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
45. Examencommissie RAc (2021). Verslaglegging monitorgesprek SFD 2021-2022. Verslaglegging kalibratiesessie 2021-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
46. RAc examencommissie (2018). Verklaring externe deskundige_01092018. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
47. RAc examencommissie (2018). Profielschets externe examiner_01092018. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
48. Overlegplatform Associate degree (z.d.). Landelijk Ad-overleg. Geraadpleegd op 7 oktober 2022 van [Landelijk Ad-Overleg – Landelijk Overlegplatform Associate degrees \(deassociatedegree.nl\)](https://deassociatedegree.nl)
49. LadoBA (2020). Landelijk domeinprofiel Associate degree Business Administration. Geraadpleegd op 7 oktober 2022 van [Domeinprofiel Ad Business Administration versie 10 juli 2020.pdf \(vereniginghogescholen.nl\)](https://vereniginghogescholen.nl)
50. LOO Ad Commerce (2021). Landelijk domeinprofiel Associate degree Commerce. Geraadpleegd 7 oktober 2022 van [Domeinprofiel Associate Degree Commerce - 2021.pdf \(vereniginghogescholen.nl\)](https://vereniginghogescholen.nl)
51. Examencommissie RAc (2022). Bijeenkomst CUCO 22-02-2022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
52. Examencommissie RAc (2022). Evaluatieformulier toetsprogramma. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
53. Examencommissie RAc (2018). Richtlijnen RAc inzageprocedure. Rotterdam : Hogeschool Rotterdam.
54. Examencommissie RAc (2019). Formulier groepsmutatie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
55. Examencommissie RAc (2021). Protocol cijferinvoer herziene versie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
56. Examencommissie RAc (2021). Protocol Osiris zaak 06042021. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
57. Examencommissie RAc (2021). Richtlijnen creditpint toetsen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
58. Management RAc (2021). Handleiding klassenvertegenwoordigers. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
59. Examencommissie RAc (2021). Advies aanvraag vrijstellingen. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
60. Examencommissie RAc (2021). Besluit vrijstelling Ad ALM 22122022. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

61. Ad-opleidingen Ondernemen (2021). Landelijk opleidingsprofiel Associate degree Ondernemen. Geraadpleegd op 14 oktober van [Landelijk opleidingsprofiel Ad Ondernemen - februari 2021.pdf \(vereniginghogescholen.nl\)](#)
62. CvB (2014). Profielschets interne examinatoren. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
63. Examencommissie RAc (2021). Voordracht aanwijzing interne examinatoren RAc. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
64. Examencommissie RAc (2018). Profielschets externe examiner 01092018. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
65. Examencommissie RAc (2018). Verklaring extern deskundige 01092018. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
66. Examencommissie RAc (2022). Procedure en profiel aanwijzingen interne examinatoren 22-23. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
67. Examencommissie RAc (2022). Procedure en profiel aanwijzingen externe examinatoren 22-23. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
68. NVAO (2022). Besluit verlening accreditatie nieuwe opleiding associate degree Data Analytics van Hogeschool Rotterdam. Geraadpleegd op 14 oktober 2022 van [NVAO afdeling - rapport](#)
69. Examencommissie RAc (2019). Protocol diplomering. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
70. Kerstens. J.R.C. (2021). Gespreksverslag meeting werkgroep "Fraude". Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
71. Examencommissie RAc (2020). Proces-Verbaal hoorzitting. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
72. Examencommissie RAc (2022). Mandaat afrondingsadvies doorstroom bachelor-opleiding. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
73. Examencommissie RAc (2022). Lijst studenten positief afrondingsadvies doorstroom bachelor-opleiding. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

18.2. Mandaten aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus

Onderwerp

De examencommissie van instituut Rotterdam Academy BESLUIT, gezien de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WWH), en gelet op het bepaalde in artikel 3.2 lid 4 van de Regels en richtlijnen examencommissies, om mandaat te verlenen aan de toetscommissies, voor het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens.

Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WWH is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WWH behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij mag deze taak van artikel 7.12b lid 1a geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken. De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetscommissie aan op grond van gemandateerde taken.

Samenstelling Toetscommissie

Toetscommissie	Opleidingen	Toetscommissieleden
A	Management Crossmediale communicatie Management in de zorg Pedagogisch Educatief Professional Sociaal Financiële dienstverlening	Jasper Kerstens (MGT) (vz) Esther Ronkes (CMC) Nitin Shahi (MGT) Judith Janssen (PEP) Cemile Arioz (SFD)
B	Ondernemen Accountancy Logistiek management Arts & Crafts Sales & Accountmanagement	Jeroen de Wolf (OND) Tymon Hommes (ACC) Emile Meijer (ALM) Jolande Bosch (AAC) Charlotte Hermans (ALM)(vz)
C	Engineering Maintenance & Mechanics Integraal Bouwmanagement ICT service management Internet of Things Smart Technology Software development	Rob Lampe (AEN-MAM) Johan Walhout (IBM) Cees Stolk (ICT&IOT) Myrthe Metsch (AEN/MAM) (vz) Myrna Toussaint (ICT) VAC

Mandaat

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in artikel 3.2 lid 4 van de Regels en richtlijnen examencommissies.

De Examencommissie mandateert de toetscommissie de volgende taak uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens. De toetscommissie betreft alle binnen de opleiding aanwezige toetsvormen in hun onderzoek.
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van tentamens en examens verband houden.

Werkwijze

- De examencommissie vraagt aan de toetscommissie om een planning waarin uiteengezet wordt hoe de komende twee jaar de kwaliteit van alle tentamens/cursussen gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examencommissie aan de toetscommissie een planning op voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de twee-jaren-planning. Het streven is om alle toetsen minimaal één keer per twee jaar te controleren.
- In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen. Deze planning zal door de examencommissie aan het begin van het cursusjaar besproken worden met de toetscommissie. Indien nodig zal de examencommissie de toetscommissie benaderen om een aantal werken op eindniveau te borgen.
- De toetscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten/een door haarzelf opgestelde checklist.
- De examencommissie regelt periodiek overleg met de toetscommissie. Onderwerp van overleg is in ieder geval uitvoering van het mandaat (opdrachtomschrijving mandaat), bevindingen en bijsturing, waarbij de activiteitenplanning wordt nageleefd. Ten behoeve van dit overleg stelt de toetscommissie een actueel overzicht op van de planning, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing. De examencommissie houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd. In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting de instituutsdirectie en/of opleidingsmanagement.
- De examencommissie blijft zelf verantwoordelijk voor bijsturen aan het opleidingsmanagement en zal de geboden informatie gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren over bijsturing (PDCA).
- Na ieder overleg tussen de examencommissie en toetscommissie wordt hierover een verslag overlegd en deze verslagen worden getotaliseerd in een jaarverslag. De toetscommissie levert uiterlijk einde studiejaar dit jaarverslag bij de Examencommissie.

Dit besluit tot het mandaat toetscommissie voor het studiejaar 2021-2022 wordt vastgesteld ter vergadering van de Examencommissie op 8 september 2021. Het mandaat wordt verstuurd naar

- voorzitter van toetscommissies
- instituutsdirecteur,
- onderwijsmanagers.

Rotterdam, 8 september 2021

Alwaar getekend

Yoke Wai Wong,
voorzitter examencommissie Rotterdam Academy

18.3. Planning & Control-cyclus

Toetsborgingscommissie = tbcie

Examencommissie = excie

Opleidingsmanagement = om

September 2021	Oktober 2021	November 2021
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Vaststellen mandaat tcie door excie ☒ Inleveren jaarplan 2021-2022 tcie (vertraagd) ☒ Inleveren jaarverslag 2020-2021 (vertraagd) ☒ Accorderen jaarplan en jaarverslag tcie door excie ☒ Trainingsprogramma tcie en excie opstellen i.s.m. onderwijsadviseur ☒ Opstellen richtlijnen SHL ☒ Voorzittersoverleg 1 excie en tbcie <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Mandaat en opdracht tbcie - Handreiking studiehandleiding - Evaluatie toetsing - Opzet jaarplan- en jaarverslag tbcie 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Evaluatieformulier Assessment concept opstellen rekening houdend met handreiking assessment (concept) ☒ Tegenlezen handreiking assessment ☒ Evaluatieformulier toetsprogramma concept ☒ Borgingsoverleg 1 tcie A, B, C, excie en om <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Kwartaalrapportage 4 + jaarverslag 2020-2021 - Jaarplan tcie 2021-2022 - Evaluatiedocument toetsing tbv PDCA zorgkant - Handreiking studiehandleiding - POA - Borging eindniveau excie 2021-2022 - Aanwijzing examinatoren (profielchets) - Klachtprocedure besluit examiner vs tentamenorganisatie 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Inleveren kwartaalrapportage OP1 (05-11-2021) ☒ Deskundigheidsbevordering leden tbcie en excie <ul style="list-style-type: none"> Commissies en betekenisvol rapporteren - Rolverdeling commissies RAc - Profielchets tcie - Begrippen (eind)kwalificaties - Constructive alignment - Regels en aanwijzingen examinatoren - Bevindingen toetsreview vastleggen ☒ Borgingsoverleg 2 tcie B, excie en om <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Overlegstructuur met cuco - Kwartaalrapportage 1 - Hogerejaarsbeleid - Status assessorentraining ☒ Voorzittersoverleg 2 excie en tbcie <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Evaluatieformulier toetsprogramma (concept) - Evaluatieformulier assessment (concept) - Deskundigheidsbevorderingstraject tcie en excie

December 2021	Januari 2022	Februari 2022
<p>☒ Borgingsoverleg 2 tcie A, excie en om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Overlegstructuur met cuco - Kwartaalrapportage 1 (evaluatie toetsprogramma) <p>☒ Borgingsoverleg 2 tcie C, excie en om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbetertraject toetskwaliteit: professionaliseren docenten middels BKE en workshops, constructive alignment, opleidingsformat SHL (zichtbare acties ondernomen gedurende het studiejaar) - Toetsexpertteam (niet gerealiseerd) - Inrichting werkwijze toetsborgingscommissie C - Overlegstructuur met cuco - Tentamenorganisatie digitale toetsing - Kwartaalrapportage 1 	<p>☒ Inleveren kwartaalrapportage OP2 (21-01-2022)</p> <p>☒ Deskundigheidsbevordering leden tbcie en excie</p> <p>Betekenisvol rapporteren en borging assessment</p> <ul style="list-style-type: none"> - Constructief feedbackgesprek voeren met toetsconstructeur na toetsreview - Constructief feedbackgesprek voeren a.d.h.v. casussen over R&A examinatoren (simulatie) - Borging assessment (key-note speaker) - Kalibreren conceptversie evaluatieformulier assessment 	<p>☒ Evaluatieformulier toetsprogramma afronden</p> <p>☒ Borgingsoverleg 3 tcie A, B, C, excie en om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Kwartaalrapportage 2 - Toetsdekkingsmatrix – Osirisomschrijving (ACO) - Uitvoering evaluatie toetsing tbv stap 7 toetscyclus - Borging toetsprogramma - Animatiefilm over het constructiemodel van RAc
Maart 2022	April 2022	Mei 2022
<p>☐ Pilot evaluatie toetsprogramma IBM (niet gerealiseerd)</p> <p>☒ Deskundigheidsbevordering leden tbcie en excie</p> <p>Borgen assessment en programmatisch toetsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toetsreview assessment kalibreren - Borging programmatisch toetsen (keynote speaker) - Programmatisch toetsen nieuwe opleiding (keynote speaker) <p>☒ Voorzittersoverleg 3 excie en tbcie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Bespreken vraagstukken uit trainingsbijeenkomsten 1 en 2 (commissies, handreiking toetscommissie, richtlijnen, twee-jaren cyclus, keuzecursussen, evaluatiedocument toetsing) 	<p>☐ Pilot evaluatie toetsprogramma MGT (niet gerealiseerd)</p> <p>☒ Inleveren kwartaalrapportage OP3 (8 april 2022)</p> <p>☒ Vaststellen evaluatieformulier assessment</p> <p>☒ opstellen richtlijnen voorwaardelijke eisen concept</p>	<p>☒ Pilot evaluatie toetsprogramma CMC</p> <p>☒ Borgingsoverleg 4 tcie A, B, C, excie en om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Kwartaalrapportage 3 - Animatiefilm constructiemodel RAc afgerond - Toetskwaliteit keuzecursussen - Plagiaat – parafaseren – citeren - Vaststelling toetsplan en toetsdekkingsmatrix - Toetskwaliteit keuzecursussen - Status evaluatie toetsing (tbcie C) - Vooruitblik 2022-2023 - Samenstelling tbcie C (urenspecificatie) <p>☒ Deskundigheidsbevordering leden tbcie en excie</p> <p>Borgen assessment en programmatisch toetsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Borgingsaspecten programmatisch toetsen - Start ontwikkeling evaluatieformulier programmatisch toetsen - Nieuwe strategisch beleidsplan (keynote speaker) - Input nieuwe RAc-toetsbeleid

Juni 2022	Juli 2022	Augustus en september 2022
☒ Vaststellen evaluatieformulier toetsprogramma ☒ Actualiseren mandaat en opdrachtoomschrijving 2022-2023 door excie ☒ Voorzittersoverleg 4 excie en tbcie <ul style="list-style-type: none"> - Notulen-actielijst vorige vergadering - Vaststellen evaluatieformulier assessment - Samenstelling tbcie C ivm 2 opleidingen Dordrecht Academy. - Vooruitblik 2022-2023 	☒ Inleveren jaarverslag tcie incl. kwartaalrapportage 4 (15-07-2022 (vertraagd september/ oktober) ☐ vaststellen richtlijnen voorwaardelijke eisen (definitieve versie nog niet af -> volgend studiejaar)	☒ Vaststellen mandaat tcie door excie ☐ Inleveren jaarplan 202-2022 TC (05-09-2022) ☐ Borgingsoverleg OP4 en jaarverslag, 12 – 16 september 2022